

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΜΟΝΟΔΕΝΤΡΙ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ: ΙΑΣΩΝΙΔΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΠΑΤΡΑ 2011

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Πτυχιακή εργασία αφορά την ανέγερση παραδοσιακής κατοικίας, στον επίσης παραδοσιακό οικισμό Ζαγορίου του Νομού Ιωαννίνων και πιο συγκεκριμένα στην άνω πλατεία του Μονοδενδρίου.

Σκοπός μου είναι να παρουσιάσω μία δική μου πρόταση ανέγερσης μίας κατοικίας σε οικόπεδο του χωριού, σύμφωνης με τα παραδοσιακά πρότυπα, να εντάσσεται αρμονικά στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον και ταυτόχρονα να εξασφαλίζει τους καλύτερους όρους για την διαβίωση των ανθρώπων που θα κατοικούν σε αυτή.

Για την διεκπεραίωση αυτής της εργασίας αντλήθηκαν πληροφορίες από βιβλία που διδάχθηκα στην σχολή μου, όπως και από άλλα έγκυρα βιβλία από βιβλιοθήκες της πόλης των Ιωαννίνων αλλά και από το διαδίκτυο. Ακόμα λήφθηκαν υπόψη τα πολεοδομικά διατάγματα της Εφημερίδας της Κυβέρνησης που ισχύουν για την περιοχή του Ζαγορίου και συγκεκριμένα στον τομέα Α στον οποίο ανήκει το Μονοδέντρι. Τέλος ήταν απαραίτητη η αυτοψία στο οικόπεδο για την καλύτερη κατανόηση του χώρου και της σχέσης που έχει με το περιβάλλον.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πορεία που ακολουθείται στην εργασία είναι η εξής: Αρχικά αναφέρονται γενικές πληροφορίες για το Ζαγόρι, τα φυσικά του όρια και τα χωριά τα οποία το αποτελούν. Στη συνέχεια γίνεται μία αναφορά στα ιστορικά στοιχεία που αφορούν το Ζαγόρι και στις κοινωνικές ομάδες που άρχισαν να δημιουργούνται. Στην επόμενη ενότητα περιγράφεται η πολεοδομική οργάνωση των οικισμών, τα κριτήρια με τα οποία οι Ζαγορίσιοι επέλεξαν να χτίσουν τους οικισμούς τους, τα χαρακτηριστικά αυτών και οι τύποι των σπιτιών που επικρατούσαν παλιά. Στη συνέχεια υπάρχουν πληροφορίες για το χωριό Μονοδέντρι και τέλος ακολουθεί μία αναλυτική περιγραφή του οικοπέδου και του κτιρίου που επέλεξα να παρουσιάσω, η οποία συμπεριλαμβάνει φωτογραφίες του οικοπέδου, κατασκευαστικά στοιχεία, μορφολογικά στοιχεία, έναν κατάλογο με τα σχέδια της εργασίας (σε μορφή εικόνας) και φωτογραφίες από την μακέτα που δημιούργησα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

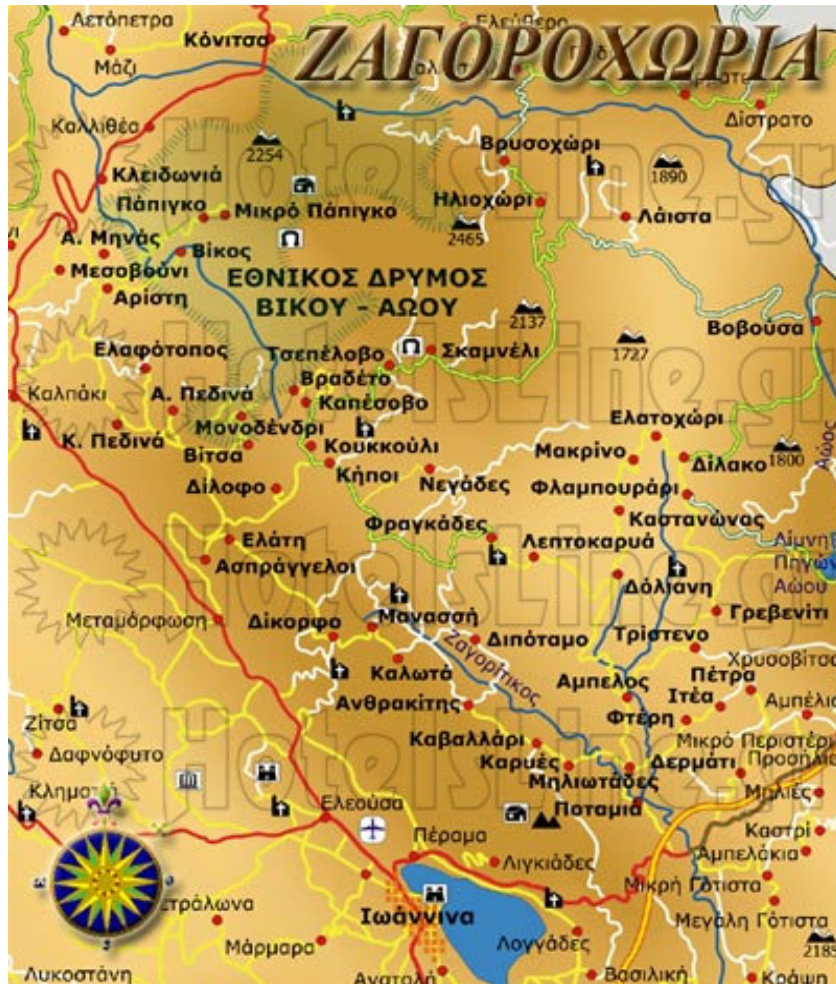
1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ	σελ.1
1.1. ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΤΟΥ ΟΡΙΑ	σελ.1
1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	σελ.2
1.3. ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ	σελ.3
1.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	σελ.4
1.5. ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ	σελ.5
2. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	σελ.6
2.1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	σελ.6
2.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	σελ.7
2.3. ΤΥΠΟΙ ΣΠΙΤΙΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑΝ	σελ.8
2.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ	σελ.12
3. ΜΟΝΟΔΕΝΤΡΙ	σελ.13
3.1. ΤΟ ΧΩΡΙΟ	σελ.14
3.2. ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΑΜΕΣΑ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΙΟ	σελ.15
4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ	σελ.18
4.1. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	σελ.18
4.2. ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ	σελ.19
4.2.1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ	σελ.19
4.2.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ	σελ.21
4.3. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	σελ.22
4.3.1. i) ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΨΕΩΝ	σελ.22
. ii) ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ-ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ	σελ.23
4.3.2. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ	σελ.24
4.4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	σελ.25

4.4.1. ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑ (ΦΕΡΟΥΣΑ ΚΑΙ ΜΗ)	σελ.25
4.4.2. ΘΕΜΕΛΙΑ	σελ.26
4.4.3. ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ-ΔΑΠΕΔΑ	σελ.27
4.4.4. ΚΛΙΜΑΚΕΣ	σελ.28
4.4.5. ΣΤΕΓΗ	σελ.29
4.5. ΘΕΡΜΑΝΣΗ	σελ.30
4.6. ΥΔΡΕΥΣΗ	σελ.31
4.7. ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	σελ.32
5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	σελ.33
Α1) ΘΕΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ	σελ.33
Α2) ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ	σελ.34
Α3) ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ	σελ.35
Α4) ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ	σελ.36
Α5) ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ	σελ.37
Α6) ΤΟΜΗ Α-Α	σελ.38
Α7) ΤΟΜΗ Β-Β	σελ.39
Α8) ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ	σελ.40
Α9) ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ	σελ.41
Α10) ΒΟΡΕΙΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ	σελ.42
Α11) ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ	σελ.43
Α12) ΞΥΛΟΤΥΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ	σελ.44
Α13) ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ	σελ.45
Α14) ΞΥΛΟΤΥΠΟΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ	σελ.46
Α15) ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΧΩΡΟΥ	σελ.47
Α16) ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΥΨΗΣ	σελ.48

A17) ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 1: ΑΝΟΨΗ ΤΑΒΑΝΙΟΥ ΚΡΕΒΑΤΟΚΑΜΑΡΑΣ	σελ.49
A18) ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 2: ΚΑΤΟΨΗ-ΤΟΜΗ-ΟΨΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΡΤΑΣ	σελ 50
A19) 3D (ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ)	σελ.51
A20) 3D (ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ)	σελ.52
A21) 3D (ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ)	σελ.53
A22) ΜΑΚΕΤΑ-ΕΙΚΟΝΑ 1	σελ.54
A23) ΜΑΚΕΤΑ-ΕΙΚΟΝΑ 2	σελ.55
A24) ΜΑΚΕΤΑ-ΕΙΚΟΝΑ 3	σελ.56
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.57

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

1.1. ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΤΟΥ ΟΡΙΑ

Εικόνα 1.

Το Ζαγόρι (= ο τόπος πίσω από τα βουνά. Σλαβικά: *za: Πίσω και gora: βουνό*), αποτελείται από ένα σύμπλεγμα 45 χωριών, που βρίσκονται βόρεια των Ιωαννίνων & συγκροτούν μία από τις πιο αξιόλογες παραδοσιακές ενότητες του ελλαδικού χώρου. Ως όρια, φυσικά & τεχνητά, έχει: τον ποταμό Αώο (βόρεια), το βουνό Μιτσικέλι (νότια) & τις εθνικές οδούς Ιωαννίνων-Μετσόβου (ανατολικά) & Ιωαννίνων-Κόνιτσας (δυτικά) (εικόνα 1). Τα φυσικά όρια-βουνά και ποτάμια έχουν συμβάλει στη διατήρηση της γεωγραφικής ενότητας του ζαγορίσιου χώρου. Τη σχεδόν τριγωνική περιοχή ορίζουν τρεις ψηλές κορυφές της Πίνδου: η Τύμφη ή Γκαμήλα (2480m.), το Μαυροβούνι (2100m.) & το Μιτσικέλι (1810m.).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

I. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Η ύπαρξη ζωής κατά τη Προϊστορική περίοδο επιβεβαιώθηκε, από τα ευρήματα στη θέση "Κλειδί", στη δεξιά όχθη του Βοϊδομάτη. Κατά τους ιστορικούς χρόνους το Ζαγόρι κατοικήθηκε από το φύλο των Μολοσσών, όπως συμπεραίνουμε από τα ανασκαφικά ευρήματα του οικισμού της Βίτσας, από το πολυγωνικό τείχος και τα μελανοβαφή όστρακα στο Σκαμνέλι, από το οχυρό στον Ελαφότοπο και από τα Ελληνιστικά τείχη στο Καστράκι.

II. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Από το 1430 που οι Τούρκοι κατέκτησαν την Ήπειρο, προκειμένου να εξασφαλίσουν επικυριαρχία στις ορεινές περιοχές, εφάρμοσαν μία πολιτική παραχώρησης προνομίων σε ομάδες που συνθηκολόγησαν μαζί τους και με την συνθήκη του Βοϊνίκου, αποδίδονταν κάποιος φόρος ως αντάλλαγμα για την μερική αυτονομία της περιοχής. Η είσοδος τουρκικών στρατευμάτων γίνονταν μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Τα 14 χωριά του Ζαγορίου (τα υπόλοιπα ιδρύθηκαν αργότερα) από τον 16ο αιώνα γνώρισαν σταδιακά εμπορική και οικονομική άνθιση, καθώς η γη και τα περιουσιακά τους στοιχεία δεν κατασχέθηκαν ποτέ από τις τουρκικές αρχές. Αυτή η κατάσταση ευνοούσε και τους Τούρκους, εφόσον το Ζαγόρι δεν ήταν εστία επαναστάσεων και αναταραχών. Έτσι μέχρι το 17^ο αι. ολόκληρη η περιφέρεια αποτελούσε αυτοδιοικούμενη ομοσπονδία με το όνομα Κοινόν Ζαγόριου μέχρι το 1868 που καταργούνται τα προνόμια του Ζαγορίου και αρχίζουν οι ληστείες στην περιοχή, κάτι που είχε τρομερές επιπτώσεις στα αρχοντικά του Ζαγορίου.

III. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΘΗΣΗΣ

Από το 1913 τα Ζαγοροχώρια απελευθερώνονται από την Τουρκοκρατία και ο πληθυσμός της περιοχής αυξάνεται ραγδαία. Το Ζαγόρι αποκτά ισχυρούς εμπορικούς δεσμούς με την Κωνσταντινούπολη και την Ρωσία και το βιοτικό τους επίπεδο ανεβαίνει. Η ευημερία αυτή συνεχίστηκε, ιδρύοντας σχολεία, κατασκευάστηκαν μύλοι, περίτεχνα γεφύρια (εικόνα 2) και βρύσες (εικόνα 3). Όσοι Ζαγορίσιοι είχαν μεταναστεύσει γυρίζουν στα χωριά τους και δείχνουν τον πλούτο τους μέσω εντυπωσιακών τοιχογραφιών.

Εικόνα 2.

Εικόνα 3.

Εικόνα 4.

1.3. ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Από τότε που το Ζαγόρι πήρε περίπου τη σημερινή του έκταση, διαιρείται σε 3 διαμερίσματα με συνολική έκταση 1000τ.χλμ: Ανατολικό -Κεντρικό -Δυτικό. Η διάκριση αυτή δεν είναι τυχαία, αλλά είναι αποτέλεσμα λόγων γεωφυσικών (ποτάμια, δάση ως όρια), κοινωνικών (Βλάχοι, ντόπιοι, Σαρακατσαναίοι) & οικονομικών (δάση και έφορες εκτάσεις στο Ανατολικό- γεωργική γη στο Κεντρικό- κτηνοτροφία στο Δυτικό). Ο αρχαιότερος πυρήνας του, εντοπίζεται στο Δυτικό τμήμα του σημερινού Ζαγορίου (Πάπιγκο και Πεδινά). Τα άλλα δύο τμήματα αναπτύχθηκαν αργότερα. Τα περισσότερα από τα σημερινά χωριά δημιουργήθηκαν την περίοδο της Τουρκοκρατίας, ενώ κατά τον 15ο αι. δημιουργήθηκαν τα περισσότερα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου. Όλοι οι οικισμοί περνούν περίοδο ακμής και παρακμής, ενώ ο αριθμός των χωριών δεν παραμένει σταθερός. Το 1678 αναφέρεται ότι το Ζαγόρι είχε περίπου 60 χωριά, το 1788 είχε 48, στα μέσα του 19ου αι. 46, ενώ σήμερα έχει 45 χωριά.

1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Οι κοινωνίες του Ζαγορίου είναι κλειστές και αυτόνομες. Υπάρχουν διαφορετικές κοινωνικές ομάδες - οι Ζαγορίσιοι (γηγενείς), οι Μέτοικοι (κάτοικοι άλλων περιοχών που αφομοιώθηκαν μετά από χρόνια), οι Γύφτοι και οι Σαρακατσάνοι (νομάδες κτηνοτρόφοι). Οι πρώτοι εξελίσσονται κοινωνικά και οικονομικά, ενώ οι Μέτοικοι και οι Γύφτοι αποτελούν τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα, χωρίς δικαίωμα ψήφου και δική τους γη. Οι Ζαγορίσιοι κατοικούν στο κέντρο των οικισμών σε αρχοντικά και καλά σπίτια, οι Μέτοικοι λίγο πιο έξω, ενώ οι Γύφτοι (σιδεράδες, οργανοπαίχτες, καλαθοπλέχτες) κατοικούν έξω από τα όρια του οικισμού. Οι Σαρακατσάνοι ζουν έξω από τα όρια των οικισμών, οργανωμένοι σε μια δική τους, αυτόνομη κοινωνική μορφή.

1.5. ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Η μορφολογία του εδάφους στα Ζαγοροχώρια, με την υψομετρική διαφορά των επιμέρους περιοχών, δημιουργεί μικροδιαφορές κλίματος από περιοχή σε περιοχή. Στις πεδινές περιοχές όπου απλώνονται άνετα οι μεγάλοι ελαιώνες το κλίμα είναι ήπιο. Στο υπόλοιπο τμήμα των ορεινών όγκων και οροπεδίων, επικρατεί το ηπειρωτικό κλίμα, ανάλογο με εκείνο της κεντρικής Ευρώπης και η βαρύτητα του χειμώνα συσχετίζεται με το υψόμετρο. Το χειμώνα επικρατούν ισχυρές βροχοπτώσεις και το καλοκαίρι πρόσκαιρες καταιγίδες. Οι χιονοπτώσεις ανέκαθεν είναι έντονες και κάλυπταν το έδαφος αρκετές εβδομάδες.

2. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

2.1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Κριτήρια για την επιλογή της θέσης του οικισμού αποτελούν η τοπογραφία της περιοχής (θέση κατάλληλη για δόμηση), η απόσταση από τους χώρους δουλειάς, η σύνδεση με άλλους γειτονικούς οικισμούς, η δυνατότητα οπτικής επικοινωνίας, οι συνθήκες ασφάλειας, ο προσανατολισμός, η θέα (πλαγιές απάνεμες, προσήλιες, στραμμένες στη θέα) και τέλος η ύπαρξη βοσκής και νερού κοντά στα χωριά. Η δυνατότητα οπτικής επικοινωνίας ήταν εξαιρετικά σημαντική, γιατί στις ορεινές περιοχές το δύσκολο περιβάλλον εντείνει το συναίσθημα της απομόνωσης. Επομένως η οπτική επαφή με άλλους οικισμούς δρα καταλυτικά για το κοινωνικό σύνολο, παρέχοντάς του ασφάλεια και ηρεμία απαλύνοντας το αίσθημα της μοναξιάς και του φόβου.

2.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Οι οικισμοί είναι μονοκεντρικοί. Έχουν ένα μόνο κέντρο, το μεσοχώρι (πλατεία), γύρω από την οποία αναπτύσσονται τα σπίτια, στις διάφορες γειτονιές (μαχαλάδες). Στην κεντρική πλατεία συγκεντρώνονται όλες οι δημόσιες χρήσεις: η εκκλησία, το σχολείο, το καφενείο, η βρύση (εικόνα 5). Είναι ο χώρος των κοινωνικών συγκεντρώσεων και των εμπορικών συναλλαγών.

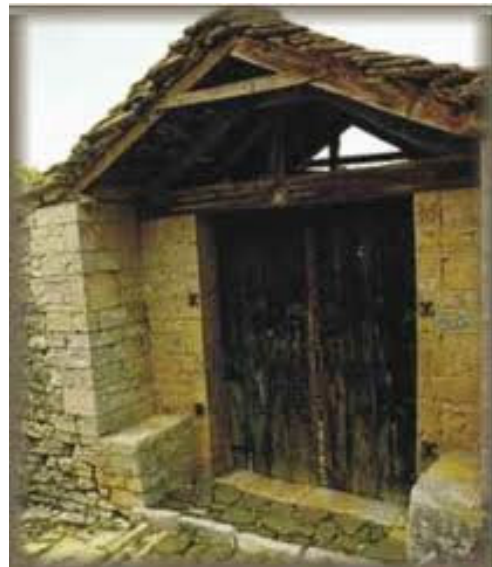

Εικόνα 5. Η πλατεία στο Μονοδένδρι.

Γύρω από το κέντρο του οικισμού (το μεσοχώρι) αναπτύσσεται ένα δίκτυο πεζόδρομων (καλντερίμια), που διασχίζουν τις γειτονιές και οδηγούν στους χώρους δουλειάς, τα χωράφια, τα δάση, τα αμπέλια (εικόνα 6). Το δίκτυο των πεζόδρομων αναπτύσσεται ακολουθώντας τις υψομετρικές του εδάφους. Στα σημεία όπου οι δρόμοι συμβάλουν μεταξύ τους ή στις αυλόθυρες των σπιτιών, δημιουργούνται διαπλατύνσεις και διάφορες κατασκευές - πεζούλια, σκαλοπάτια, ρείθρα. Είναι χώροι στάσης, συνάντησης, συζήτησης, ξεκούρασης (εικόνα 7).

Εικόνα 6.

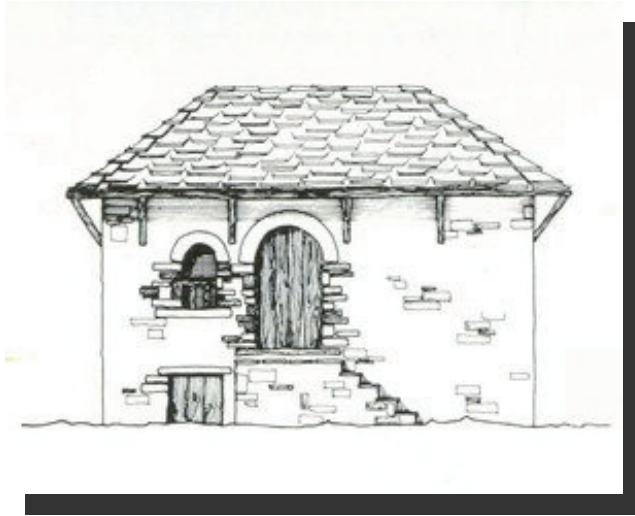

Εικόνα 7.

Πηγές για νερό είναι σπάνιες & υπάρχουν περιοχές που υποφέρουν από λειψυδρία. Η υδροδότηση των χωριών γινόταν κυρίως από στέρνες στις αυλές των σπιτιών και από βρύσες σε κεντρικά σημεία στις πλατείες των χωριών.

2.3. ΤΥΠΟΙ ΣΠΙΤΙΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑΝ

Τύπος Α-"γιαγιά".

Εικόνα 8.

Διαμορφώθηκε γύρω στα 1650. Σήμερα έχει σχεδόν εξαφανιστεί. Είναι τύπος καθαρός και εύκολα αναγνωρίσιμος. Τα σπίτια είναι μικρά, ισόγεια και η τοιχοποιία είναι από ξερολιθιά και εμφανείς ξυλοδεσιές. Έχουν σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο, με 1 ή 2 δωμάτια "ανώγεια" και με ανάλογα "κατώγεια". Η σκάλα είναι πάντα εξωτερική, πέτρινη με 6-10 σκαλοπάτια. Στον τύπο αυτό δεν υπάρχουν ταβάνια ούτε τζάκι· για θέρμανση και φωτισμό άναβαν φωτιά στη μέση ενός τοίχου και για να μην σκορπούν τα κάρβουνα στερώναν στο χώμα όρθιες πέτρες, σχηματίζοντας ένα χώρο τετράγωνο, τη γωνιά· ο καπνός κυκλοφορούσε ελεύθερα στο χώρο και έβγαινε από μια μικρή ορθογώνια τρύπα που ήταν στη στέγη ακριβώς πάνω από τη γωνιά, και από όλα τα κενά που άφηναν στις πλάκες. Σε ένα ή δύο σημεία στους τοίχους υπήρχαν εσοχές, οι στρουάχες, που χρησίμευαν σαν ντουλάπια. Κρεβάτια δεν υπήρχαν και η οικογένεια κοιμόταν σε στρώματα που έστρωναν στη σειρά στο πάτωμα (στρωμένο με χώμα).

Τύπος Β-"μάννα.

Εικόνα 9.

Μετά το 1700 ως το 1750 εμφανίζεται άλλος ένας τύπος σπιτιού επηρεασμένος από τα ταξίδια των Ζαγορίσιων. Το σπίτι αποτελείται από 4 χώρους, πιο ψηλούς και πιο ευρύχωρους από πριν, έτσι ώστε να σχηματίζουν τετράγωνο. Κάθε χώρος απέκτησε συγκεκριμένο χαρακτήρα. Υπήρχε το μαγειρείο με το φούρνο και σε σχέση άμεση μαζί του ένας χώρος με πατημένο χώμα για δάπεδο και με φεγγίτες για ανοίγματα, που ήταν κατάλληλος για τη χειμερινή διαμονή της οικογένειας. Ακόμη υπήρχε το παλιό δωμάτιο διαμονής και ύπνου, που συμπληρώθηκε από ένα άλλο καλύτερα τακτοποιημένο, για τους επισκέπτες τον οντά .(εικόνα 10)

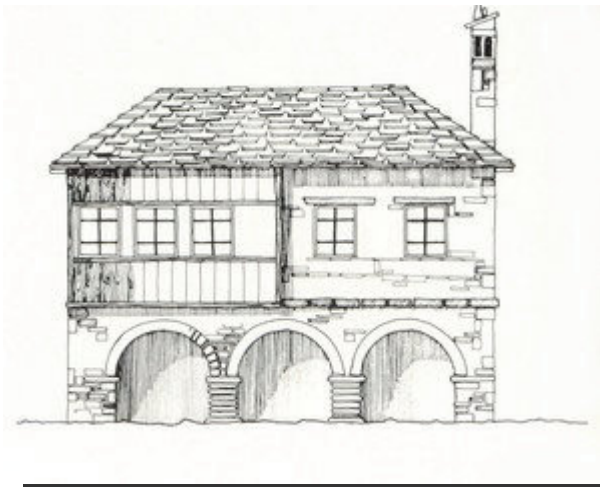
Εικόνα 10.

Η σκάλα αποκτά περισσότερα σκαλοπάτια και εντάσσεται σε δωμάτιο ημιυπαίθριο του ισογείου το χαγιάτι. Αντίστοιχα το πλατύσκαλο παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις, γίνεται δωμάτιο ανοιχτό από τη μια ή δύο πλευρές, αποκτά ξύλινο πάτωμα, όχι όμως και ταβάνι και λέγεται κρεβάτα (εικόνα 11). Τα σπίτια αυτά δε σώζονται πολλά ή δε διακρίνονται εύκολα από τις προσθήκες που έγιναν σε διάφορες εποχές

Εικόνα 11.

Τύπος Γ-"θυγατέρα".

Εικόνα 12.

Διαμορφώθηκε από τα τέλη του 18ου μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα. Είναι η εποχή που η αποδημία των Ζαγορίσιων είχε πια γενικευτεί. Τα χωριά ευημερούσαν από τον πλούτο των ξενιτεμένων, απολάμβαναν τα προνόμια από τους Τούρκους και παρουσίαζαν καλή οργάνωση ως προς τον καταμερισμό της δουλειάς. Το σπίτι γίνεται δηλωτικό του πλούτου του ιδιοκτήτη. Κάθε ξενιτεμένος γυρίζοντας εγκαταλείπει το παλιό του σπίτι για να χτίσει καινούργιο-σπάνια επεκτείνει το παλιό-σύμφωνα με τα ξένα πρότυπα. Στη φάση αυτή η σκάλα είναι ξύλινη με πέτρινα τα 4-5 πρώτα σκαλοπάτια και ο εξώστης (κιπέγκι) είναι ξύλινος. Στο εσωτερικό του σπιτιού, εμφανίζονται καμάρες στο χαγιάτι και απέναντι από το τζάκι διαμορφώνεται η μεσάντρα, μια σειρά ντουλάπια, με φύλλα ταμπλαδωτά, που καλύπτουν όλο τον τοίχο. Προς την πλευρά του τζακιού στο μαντζάτο, με υπερύψωση περίπου 30-40 εκ. δημιουργήθηκε ο χώρος ύπνου, τα μπάσια. Το τζάκι είναι καλοφτιαγμένο, με γύψινες διακοσμήσεις, ανάλογα με τις επιρροές που δέχτηκε ο ιδιοκτήτης (εικόνα 13). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ταβάνια που κατασκευαζόταν στα αρχοντικά εκείνη την εποχή.

Εικόνα 13.

Τελευταίος τύπος σπιτιού.

Διαμορφώθηκε μετά το 1870 με 1880. Είναι η αρχή της κάμψης. Τα περισσότερα σπίτια που σώζονται σήμερα είναι αυτής της περιόδου. Στο ισόγειο εξακολουθεί να υπάρχει το χαγιάτι με το μαγειρείο και στον όροφο η κρεβάτα, ο οντάς και το ματζάτο. Βασικό χαρακτηριστικό του είναι το κλειστό χαγιάτι και η κλειστή κρεβάτα. Δηλαδή, ο τύπος αυτός προήλθε από τον προηγούμενο, με το χτίσιμο των καμαρών και την αντικατάσταση του ξύλινου κιπεγκιού με πέτρα. Ανάλογη εξέλιξη υπάρχει στην κατασκευή των παραθύρων και της καμινάδας. Τα παράθυρα φέρουν ανακουφιστικά ημικυκλικά τόξα και οι γωνίες του κτίσματος τονίζονται με αγκωνάρια (μεγάλες πέτρες). Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που δείχνει την κατασκευαστική ακμή που είχε η περιοχή του Ζαγορίου αποτελούν τα πολλά πέτρινα γεφύρια που βρίσκονται διάσπαρτα στην περιοχή καθώς επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζουν και ο τρόπος που κατασκευαζόταν τα πέτρινα καλντερίμια και τα μονοπάτια μέσα στα χωριά.

2.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Εικόνα 14.

Το Ζαγορίσιο σπίτι χτίζεται με τρόπο που να παρέχει προστασία από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τις επιδρομές και ληστείες. Είναι διώροφο ή τριώροφο ανάλογα με την κλίση του εδάφους με μορφή καθαρά αμυντική. Το σχήμα του είναι απλό κανονικό πρίσμα. Χωρίς διακόσμηση στις εξωτερικές επιφάνειες, επιβάλλεται με το βαρύ, συμπαγή κυβικό του όγκο και τις απλές αδρές γραμμές του.

Διακρίνεται για τη μοναδική επεξεργασία της πέτρας στην τοιχοποιία του που είναι πάντα ανεπίχριστη. Η πέτρα που παρουσιάζει μεγάλη θερμοχωρητικότητα και αντοχή στις βιολογικές προσβολές σε συνδυασμό με το ξύλο που διαθέτει αντοχή στον εφελκυσμό επιτυγχάνουν μία πολύ καλή αντισεισμική προστασία στην κατασκευή. Στην αυστηρή και απόλυτα κυβική εντύπωση που προκαλεί συμβάλλει το γείσο της στέγης που δεν προεξέχει πολύ, ενώ το ύψος της όσο και αν είναι δεν δημιουργεί ιδιαίτερη εντύπωση, καθώς οι πλάκες της επιστέγασης έχουν την ίδια υφή και χρώμα με τις πέτρες της τοιχοποιίας.(εικόνα 15)

Εικόνα 15.

Όλοι οι οικισμοί του Ζαγορίου χαρακτηρίζονται από την ομοιογένεια των κτισμάτων, την καθαρότητα, την σαφήνειά τους και την ομαλή ένταξή τους στο περιβάλλον. Στα Ζαγοροχώρια όλα τα σπίτια έχουν άνετους χώρους και υποδειγματική λειτουργικότητα. Έχουν κάτοψη ορθογώνια, τετράγωνα, παραλληλόγραμμα, Γάμα, Πι, σχήματα που είναι δυνατό να έχουν προκύψει από

προσθήκες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι πόρτες των σπιτιών στο Ζαγόρι που είναι ξύλινες και ογκώδεις. Η τυπολογία τους έχει άμεση σχέση με τη χρονολογική εξέλιξη και η κατάταξη τους μπορεί να γίνει από τον τρόπο κατασκευής τους (ξερολιθιά- τοιχοποιία με κονίαμα) και από επιμέρους μορφολογικά χαρακτηριστικά (παράθυρα, αστρέχα, ανοικτό ή κλειστό χαγιάτι, κρεβάτα κ.ά.)

Το Ζαγορίσιο σπίτι αποτελεί συγκρότημα με: το κυρίως σπίτι, τα βοηθητικά κτίσματα και την αυλή. Η αυλή περιβάλλεται με ψηλό μαντρότοιχο ή 'όβορό' (2-2.50μ.), είναι πλακοστρωμένη και έχει μικρά πέτρινα πεζούλια λόγω των κλίσεων. Τα βοηθητικά κτίσματα είναι πολύ απλές κατασκευές - το μαγειρείό, η τουαλέτα και η στέρνα (αποθήκευση νερού). Το μαγειρείό έχει φούρνο, τζάκι για τη γάστρα και νεροχύτη.

3. ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

3.1. ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Εικόνα 16.

Το **Μονοδένδρι**, χτισμένο σε υψόμετρο 1060 μ., σε απόσταση μόλις 39χλμ. από τα Ιωάννινα, χτίστηκε γύρω στο 1360μ.Χ. και είναι από τα πρώτα χωριά που γνώρισαν την τουριστική ανάπτυξη. Γνώρισε την ακμή του το 17ο&18ο αιώνα, η οποία αποτυπώνεται σε αρχοντικά, εκκλησίες και σχολεία. Το χωριό αποτελεί γενέτειρα των εθνικών ευεργετών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη, οι οποίοι υπήρξαν μεγαλέμποροι στη Ρωσία όπου είχαν μεταναστεύσει, απόκτησαν πολλά χρήματα και συνέλαβαν την ιδέα να ιδρύσουν σχολείο στην πατρίδα τους.

Το όνομά του το οφείλει σε ένα μεγάλο έλατο που υπήρχε στο χωριό μέχρι το 1840 και αποτελεί αντιπροσωπευτικό παραδοσιακό χωριό του Ζαγορίου με πετρόχιστα κτίρια και γραφικά καλντερίμια.

3.2. ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΑΜΕΣΑ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

A) Ναοί

i) Άγιος Αθανάσιος (τρίκλιτη βασιλική του 1801, στην πλατεία του χωριού) (εικόνα 17).

Εικόνα 17.

ii) Άγιος Μηνάς (σταυρεπίστεγος ναός του 1620, στην πλατεία του χωριού) (εικόνα 18).

Εικόνα 18.

iii) Μονή Αγίας Παρασκευής (διατηρητέο μνημείο, το οποίο απέχει 700μ.από την πλατεία του χωριού και ίδρυσε τον 15ο αι. ο Μιχαήλ Βοεβόδας ο Θεριανός. Διαθέτει εξαιρετική θέα στην χαράδρα του Βίκου).(εικόνα 19)

Εικόνα 19.

Β) Ριζάρειο Οικοτροφείο και Χειροτεχνική Σχολή

Εικόνα 20.

Το Ριζάρειο Οικοτροφείο λειτουργεί από το 1962 με σκοπό την παροχή φιλοξενίας στους μαθητές του δημοτικού σχολείου, οι οποίοι κατά πλειονότητα προέρχονται από ορεινές περιοχές της Ηπείρου (εικόνα 20)

Όσο για τη Ριζάρειο Χειροτεχνική Σχολή λειτουργεί από το 1979 και περιλαμβάνει σχολή παραδοσιακών τεχνών, εργαστήρια παραγωγής για τις μαθήτριες και τις τεχνίτριες καθώς και εκθετήριο πρατήριο των παραγόμενων προϊόντων.

Γ) Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο.

Εικόνα 21.

Λειτουργεί από το 2000 και στεγάζεται σε ένα αναπαλαιωμένο αρχοντικό (Πάνταζή) του Μονοδενδρίου, δίπλα στην κεντρική πλατεία. Παρουσιάζονται εκθέσεις φωτογραφιών, Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών.(εικόνα 21)

Δ) Υπαίθριο πέτρινο θέατρο

Το θέατρο είναι αμφιθεατρικά χτισμένο, χωρητικότητας 2000 θέσεων και αποτελεί χορηγία του Ριζαρείου ιδρύματος. Κατά την θερινή περίοδο πραγματοποιείται πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων.(εικόνα 22)

Εικόνα 22.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

4.1. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Για την υλοποίηση των σχεδίων μέχρι να καταλήξουν τα σχέδια στην τελική τους μορφή λήφθηκαν υπόψη οι παρακάτω περιορισμοί: (σύμφωνα με το Π.Δ. 26-9-79, Φ.Ε.Κ. Δ/1-11-79 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 15-6-95, Φ.Ε.Κ. 423/Δ/20-6-95)

Σύμφωνα με τους όρους δόμησης της περιοχής:

- Ο επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης είναι 1
- Ελάχιστο πρόσωπο: 10μ.
- Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης είναι το 60% της επιφάνειας του οικοπέδου.
- Το μέγιστο ύψος είναι 7μ. μη συμπεριλαμβανομένου της στέγης (μετρημένο από το φυσικό έδαφος) και 9μ. αν το έδαφος είναι κεκλιμένο.
- Μέγιστος αριθμός ορόφων 2 (εκτός αν είναι κεκλιμένο το έδαφος που είναι 3)
- Απόσταση (Δ) από τα γειτονικά οικόπεδα: 2,5μ.
- Να υπάρχει οπωσδήποτε στέγη παρόμοια με τις παραδοσιακές, να προεξέχει από τους εξωτερικούς τοίχους 0,30-0,60μ. και να έχει κορνίζωμα ξύλινο ή λίθινο.
- Στους εξωτερικούς τοίχους η λιθοδομή γίνεται με ημιλάξευτες λευκές ασβεστολιθικές πλάκες (Δυτικό Ζαγόρι και Κεντρικό)
- Τα παράθυρα να είναι ορθογώνια και να ακολουθούν αναλογία βάσης-ύψους: 1:1,5 ή 1:2 περίπου.
- Τα κάγκελα των εξωστών να είναι ξύλινα και απλά.
- Τα εξώφυλλα των ανοιγμάτων να είναι ξύλινα, καρφωτά ή περσιδωτά ή ταμπλαδωτά.
- Απαγορεύονται οι χρωματισμοί των εξωτερικών επιφανειών.
- Τα χρώματα που επιτρέπονται στα στοιχεία των κτιρίων είναι:
 1. Καφέ σκούρο, πράσινο κυπαρισσί ή γκρί σκούρο στα εξώφυλλα
 2. Μαύρο στις μεταλλικές κατασκευές (προστατευτικά παραθύρων)
 3. Λευκό, μπλε λουλακί, ώχρα και χονδροκόκκινο στην βάση του κτιρίου, σε μικρές επιφάνειες και μόνο στο εσωτερικό της αυλής

4.2. ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ

4.2.1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Εικόνα 23. Δρόμος βορειοανατολικά του οικοπέδου.

Εικόνα 24. Βορειοδυτικά του οικοπέδου.

Εικόνα 25. Νοτιοδυτικά του οικοπέδου.

Εικόνα 26. Νοτιοανατολικά του οικοπέδου.

4.2.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Το κτίριο που επέλεξα έχει ως χρήση την κατοικία το οποίο προορίζεται για την διαμονή μίας τετραμελούς οικογένειας που θα μπορεί να φιλοξενήσει επιπλέον τέσσερα άτομα. Το οικόπεδο περιβάλλεται από πέτρινο μαντρότοιχο ή οβορό (όπως συνηθίζεται και αποτελεί ισχυρό φράγμα ανάμεσα στην δημόσια ζωή-δρόμος και την ιδιωτική-σπίτι) με ύψος 2.00μ.-πάχος 0.40μ. και διαθέτει ξύλινη αυλόπορτα στην μεριά που έχει άμεση επαφή με το μονοπάτι του χωριού, μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η είσοδος στο σπίτι.

Η θέση του κτίσματος στο οικόπεδο (πολυγωνικού σχήματος) είναι ανάλογη των συνθηκών του οικοπέδου (προσανατολισμός, κλίση, διαστάσεις, θέα). Έτσι το κτίριο είναι τοποθετημένο περίπου στο κέντρο του οικοπέδου. Χαρακτηρίζεται από απλές, καθαρές γραμμές, ο όγκος του είναι συμπαγής και η κάτοψή του σχηματίζει 'Γ', εκμεταλλεύοντας έτσι πιο πολύ τον χώρο του οικοπέδου.

Εισερχόμενος κάποιος στο οικόπεδο από την αυλόπορτα στην βορειανατολική πλευρά συναντά την κύρια είσοδο της οικίας .Δεξιά καθώς και αριστερά από αυτή υπάρχει αυλή και ένα μέρος της είναι πλακοστρωμένο, δημιουργώντας μονοπάτι το οποίο οδηγεί στο πίσω μέρος του οικοπέδου. Το υπόλοιπο μέρος προβλέπεται για φύτευση. Εκεί βρίσκεται μία αυλή, στην οποία υπάρχει μία αποθήκη, ένας εξωτερικός στεγασμένος φούρνος, μία στέρνα και μία σκάλα που οδηγεί στον πρώτο όροφο.

4.3. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.3.1. i) ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΨΕΩΝ

1) Η κύρια όψη (βορειοανατολική πλευρά) αποτελείται από απλές γραμμές και την διαφοροποιεί λίγο ο κλειστός εξώστης (στη μέση της όψης), που έχει ένα παράθυρο πάνω από την κύρια είσοδο. Η όψη διαθέτει δύο παράθυρα: δεξιά και αριστερά της κύριας εισόδου στο ισόγειο και άλλα δύο αναλογικά στον όροφο δεξιά και αριστερά του εξώστη. Αριστερά της όψης φαίνεται ο εξώστης του ορόφου.

2) Στην πλαϊνή όψη (νοτιοανατολική πλευρά), υπάρχουν δύο τμήματα στην όψη. Στο πρώτο τμήμα (δεξιά), στο ισόγειο υπάρχουν δύο μπαλκονόπορτες και ένα παράθυρο. Ξεχωρίζουν οι πέτρινες κολώνες πιο μπροστά από το κτίριο, που ξεκινάνε από το ισόγειο και συνεχίζονται μέχρι τον εξώστη στον πρώτο όροφο. Στο επίπεδο του ισογείου σχηματίζονται καμάρες ανά δύο μέτρα και δημιουργείται ένας χώρος (στοά), ο οποίος στεγάζεται από τον εξώστη του πρώτου ορόφου κι έτσι δημιουργούνται κατάλληλες συνθήκες, ώστε να περνάει εκεί την ώρα της η οικογένεια. Στον πρώτο όροφο υπάρχουν δύο μπαλκονόπορτες. Ο εξώστης διαθέτει ξύλινα κιγκλιδώματα και στεγάζεται. Στο δεύτερο τμήμα της όψης (αριστερά), που βρίσκεται πιο πίσω, στο ισόγειο υπάρχει μία πόρτα, που αποτελεί δεύτερη είσοδο στο σπίτι και συνδέει το εσωτερικό της οικίας με έναν χώρο πλακοστρωμένο, ο οποίος στεγάζεται από την πλάκα του εξώστη. Αυτό επιτρέπει στην οικογένεια να κινούνται εύκολα μεταξύ της κουζίνας και του εξωτερικού φούρνου που βρίσκεται στην αυλή. Ακόμα υπάρχει μία πέτρινη σκάλα με ξύλινα κιγκλιδώματα που οδηγεί στον εξώστη του πρώτου ορόφου και μία πόρτα που οδηγεί στο εσωτερικό του σπιτιού. Τέλος δεξιά φαίνεται ο κλειστός εξώστης.

3) Η πίσω όψη (νοτιοδυτική πλευρά), διαθέτει δύο επίπεδα. Στο μπροστινό μέρος (αριστερά) υπάρχει ένα παράθυρο στο ισόγειο και αναλογικά, ένα στον πρώτο όροφο. Στο τμήμα που είναι πιο πίσω (δεξιά), υπάρχει ένα παράθυρο στον πρώτο όροφο και φαίνεται η πέτρινη σκάλα, όπου οδηγεί στον εξώστη του πρώτου ορόφου. Αυτός με την σειρά του διαθέτει επίσης ξύλινα κιγκλιδώματα και μία ξύλινα κολώνα.

4) Στην πλαϊνή όψη (βορειοδυτική πλευρά) υπάρχει ένα πιο στενό παράθυρο στο ισόγειο και δύο ίδια στον όροφο. Αριστερά πιο πίσω βρίσκεται ο κλειστός εξώστης.

4.3.1. ii) ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ-ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

Επέλεξα να δημιουργήσω μεγαλύτερα και πιο πολλά ανοίγματα προσανατολισμένα νοτιοανατολικά διότι δέχονται τη μικρότερη θερμότητα στην περίοδο του καλοκαιριού, παρά τον μεγαλύτερης διάρκειας ηλιασμό τους, γιατί η οξεία γωνία προσπτώσεως των ηλιακών ακτινών μειώνει πολύ την ηλιακή ενέργεια που μπαίνει στον χώρο (απώλεια από την ανάκλαση). Τον χειμώνα αντίθετα, επειδή ο ήλιος βρίσκεται σε χαμηλή θέση, η νότια επιφάνεια δέχεται, κάτω από ευνοϊκή γωνία, το μεγαλύτερο από κάθε άλλη ποσό ηλιακής ενέργειας.

Όλα τα ανοίγματα όλων των πλευρών είναι ορθογώνια, ακολουθούνε τις παραδοσιακές αναλογίες βάσης-ύψους, διαθέτουν διπλά υαλοστάσια, λίθινα τοξωτά υπέρθυρα, ξύλινα κουφώματα με ξύλινα ταμπλαδωτά παραθυρόφυλλα, κυπαρισσί χρώματος.

4.3.2. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

1) Ισόγειο

Εισέρχοντας στο εσωτερικό του σπιτιού αρχικά υπάρχει το καθιστικό με την τραπεζαρία με το τζάκι, ο οποίος είναι χώρος υποδοχής και συνάθροισης της οικογένειας. Έτσι ακολουθείται το παράδειγμα των παραδοσιακών προτύπων που ανέκαθεν στα ζαγορίσια σπίτια υπήρχε στην είσοδο του σπιτιού ένας μεγάλος και άνετος χώρος που ονομαζόταν 'σάλα' ή 'χαγιάτι'.

- Δεξιά του χώρου υπάρχουν δύο ξύλινες μπαλκονόπορτες οι οποίες χαρίζουν αρκετό φως στον χώρο. Επίσης δεξιά και αριστερά του τζακιού υπάρχουν παραδοσιακά καθίσματα (μπάσια) και πάνω από αυτά υπάρχουν διακοσμητικές τοξωτές πέτρινες εσοχές.
- Αριστερά του χώρου του καθιστικού υπάρχει τοξωτό άνοιγμα το οποίο οδηγεί σε διάδρομο. Εκεί υπάρχει αριστερά η κουζίνα του σπιτιού. Μέσα σε αυτή υπάρχει θύρα η οποία οδηγεί σε πλακοστρωμένο χώρο της αυλής που ειπώθηκε παραπάνω. Στο κέντρο του διαδρόμου υπάρχει ένα WC και δίπλα ακριβώς μία ξύλινη κλίμακα με εξίσου ξύλινα κιγκλιδώματα, η οποία οδηγεί είτε στον πρώτο όροφο του κτιρίου, είτε στο υπόγειο όπου υπάρχει μία αποθήκη και το λεβητοστάσιο. Το τελευταίο αερίζεται με τεχνητό τρόπο. Τέλος δεξιά του διαδρόμου υπάρχει ένα υπνοδωμάτιο-ξενώνας που θα μπορεί να φιλοξενηθούν ξένοι και έτσι διαχωρίζεται από αυτό κατά κάποιο τρόπο η οικογένεια των οποίων τα υπνοδωμάτια υπάρχουν στον πάνω όροφο.

2) Πρώτος όροφος

Η κλίμακα καταλήγει σε έναν χώρο (κρεβάτα), μέσω του οποίου γίνεται η προσπέλαση στα άλλα δωμάτια.

- Δεξιά της κρεβάτας υπάρχει ένα λουτρό και δίπλα το υπνοδωμάτιο των γονέων. Σε αυτό υπάρχει εξώστης (ο οποίος βλέπει προς την θέα) μέσω του οποίου γίνεται προσπέλαση στην αυλή του ισογείου με μία πέτρινη σκάλα.
- Απέναντι από την σκάλα βλέπουμε τα δύο υπνοδωμάτια των παιδιών που διαθέτουν επίσης εξώστη προς την θέα. Ξεχωρίζει το υπνοδωμάτιο που βρίσκεται πάνω από την κύρια είσοδο, για την εξοχή που δημιουργεί, σχηματίζοντας κλειστό εξώστη (κιπέγκι).
- Αριστερά από την σκάλα υπάρχει ένα WC και ένα υπνοδωμάτιο που προορίζεται για την διαμονή των ατόμων τρίτης ηλικίας της οικογένειας.

4.4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.4.1 ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑ (ΦΕΡΟΥΣΑ ΚΑΙ ΜΗ)

Οι φέρουσες τοιχοποιίες του κτιρίου από τα θεμέλια ως την στέγη είναι από ανεπίχριστη λιθοδομή, πάχους 0.50μ με ασβεστολιθικές ημιμάξευτες πέτρες και διαθέτουν καλό αρμολόγημα για την αντιμετώπιση της υγρασία. Οι μη φέροντες τοίχοι είναι από τούβλα. Όλες οι εσωτερικές επιφάνειες των τοίχων είναι επιχρισμένες.

4.4.2. ΘΕΜΕΛΙΑ

Η θεμελίωση είναι περιμετρική με σχάρες πεδιλοδοκών και συνδετήριους δοκούς.

4.4.3. ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ-ΔΑΠΕΔΑ

Όλα τα δωμάτια διαθέτουν ξύλινο δάπεδο (μαύρη πεύκη, εκτός των WC και του λουτρού στον πρώτο όροφο που έχει πλακάκια). Επιπλέον το ισόγειο διαθέτει ξύλινο ταβάνι με διακοσμητικά ξύλινα πηχάκια, ενώ ο πρώτος όροφος έχει ταβάνι (γυψοσανίδα) πάνω από το οποίο υπάρχει η ξύλινη στέγη του κτιρίου.

Τα δάπεδα των εξωστών είναι επικαλυμμένα με σχιστόπλακα.

4.4.4.ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Οι κλίμακες που υπάρχουν στο σπίτι είναι δύο. Η μία είναι εσωτερική, ξύλινη, οδηγεί στον πρώτο όροφο, έχει 16 πατήματα και ξύλινα κιγκλιδώματα. Η εξωτερική είναι πέτρινη. Βρίσκεται στο πίσω μέρος του σπιτιού (ανατολικά), στην αυλή και οδηγεί στον εξώστη του πρώτου ορόφου. Έχει 18 πατήματα και ξύλινα κιγκλιδώματα.

4.4.5. ΣΤΕΓΗ

Η στέγη αποτελείται από δύο τετράρριχτες που ενώνονται μεταξύ τους και ταυτόχρονα η μία ακουμπάει στη στέγη του εξώστη. Ακολουθεί πιστά το περίγραμμα της κάτοψης. Έχει κλίση 30% και διαμορφώνεται με ξύλινα, απλά, ζευκτά. Η κλίση είναι τέτοια ώστε το νερό της βροχής να απομακρύνεται σύντομα στις υδρορροές πριν διεισδύσει στην κατασκευή. Οι υδρορροές με την σειρά τους καταλήγουν σε φρεάτια, που υπάρχουν στην αυλή.

Τα ζευκτά της στέγης είναι δοκάρια εμποτισμένης ξυλείας για περισσότερη αντοχή του ξύλου σε μικροοργανισμούς. Πάνω σε αυτά υπάρχει πέτσωμα, στο οποίο ακουμπάνε οι τεγίδες και ανάμεσα σε αυτές τοποθετείται φελιζόλ (διογκωμένη πολυστερίνη) για θερμομόνωση. Στη συνέχεια τοποθετούνται τα καδρόνια και από πάνω μία μεμβράνη για την στεγανοποίηση της στέγης. Τέλος υπάρχει ξανά πέτσωμα, στο οποίο τοποθετούνται οι σχιστόπλακες. Στις ακμές της στέγης οι πλάκες είναι μεγαλύτερες, κομμένες πιο προσεκτικά, & λέγονται «κορφιάδες».

4.5. ΘΕΡΜΑΝΣΗ

Σχετικά με την θέρμανση του σπιτιού, στο ισόγειο στον χώρο του καθιστικού υπάρχει τζάκι, ενώ στα υπόλοιπα δωμάτια υπάρχουν θερμαντικά σώματα, τα οποία καταλήγουν στο λεβητοστάσιο του υπογείου.

4.6. ΥΔΡΕΥΣΗ

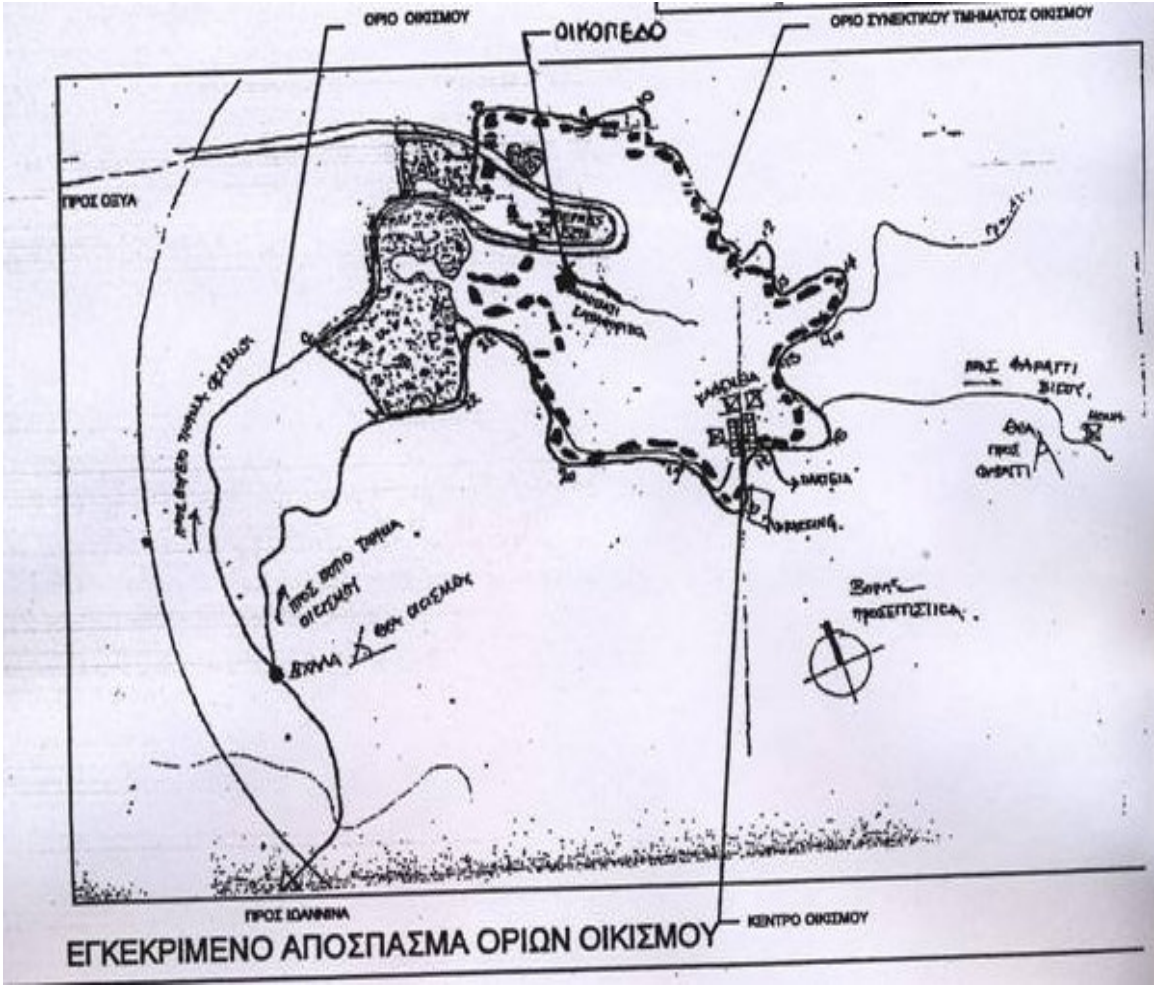
Το κτίριο συνδέεται με το δίκτυο ύδρευσης του χωριού και ταυτόχρονα με την στέρνα, ώστε να παρέχει νερό στην κατοικία σε περίπτωση όπου αυτό διακοπεί.

4.7. ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

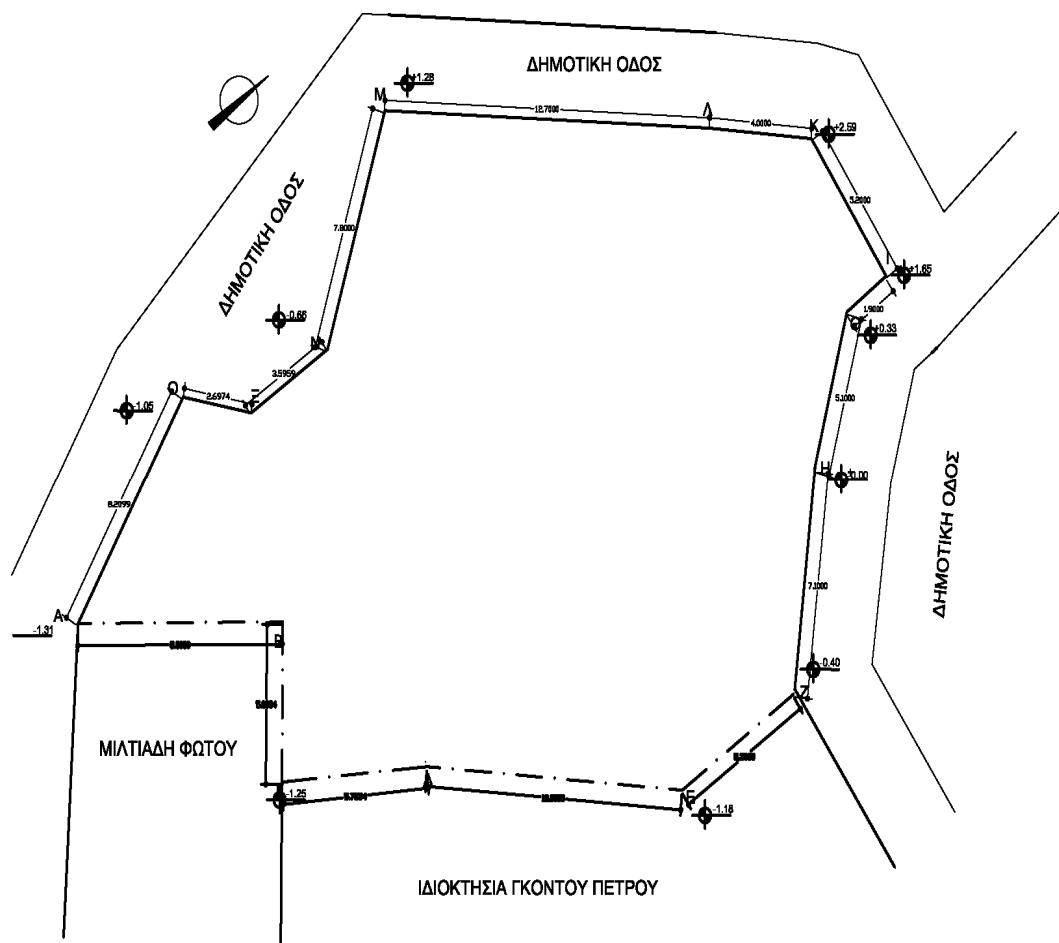
Όσο για το αποχετευτικό δίκτυο του κτιρίου, διαθέτει βόθρο ο οποίος συνδέεται με βιολογικό καθαρισμό και αυτός με την σειρά του ενώνεται με το αποχετευτικό δίκτυο του χωριού. Η θέση του βόθρου θα τοποθετηθεί νοτιοδυτικά του οικοπέδου στο πίσω μέρος του σπιτιού.

5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

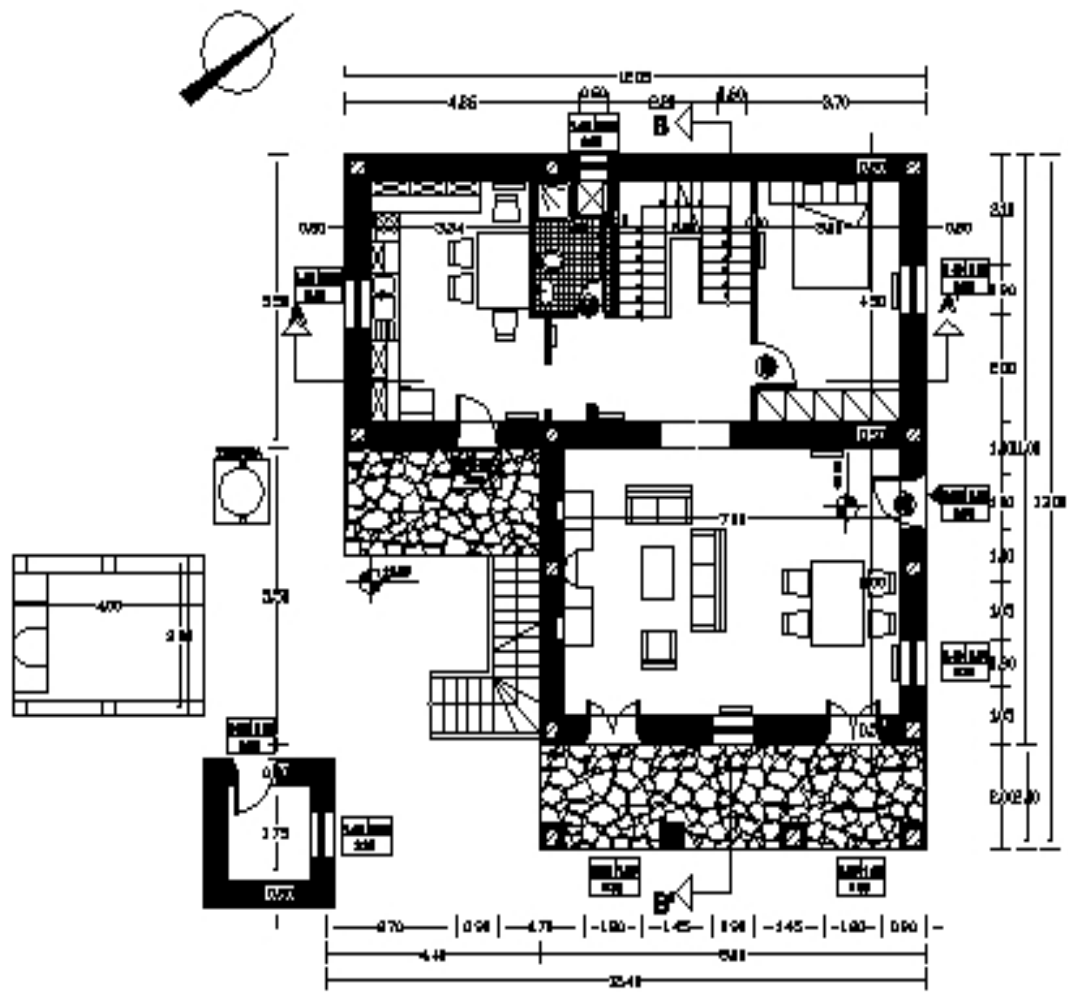
Α1) ΘΕΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ

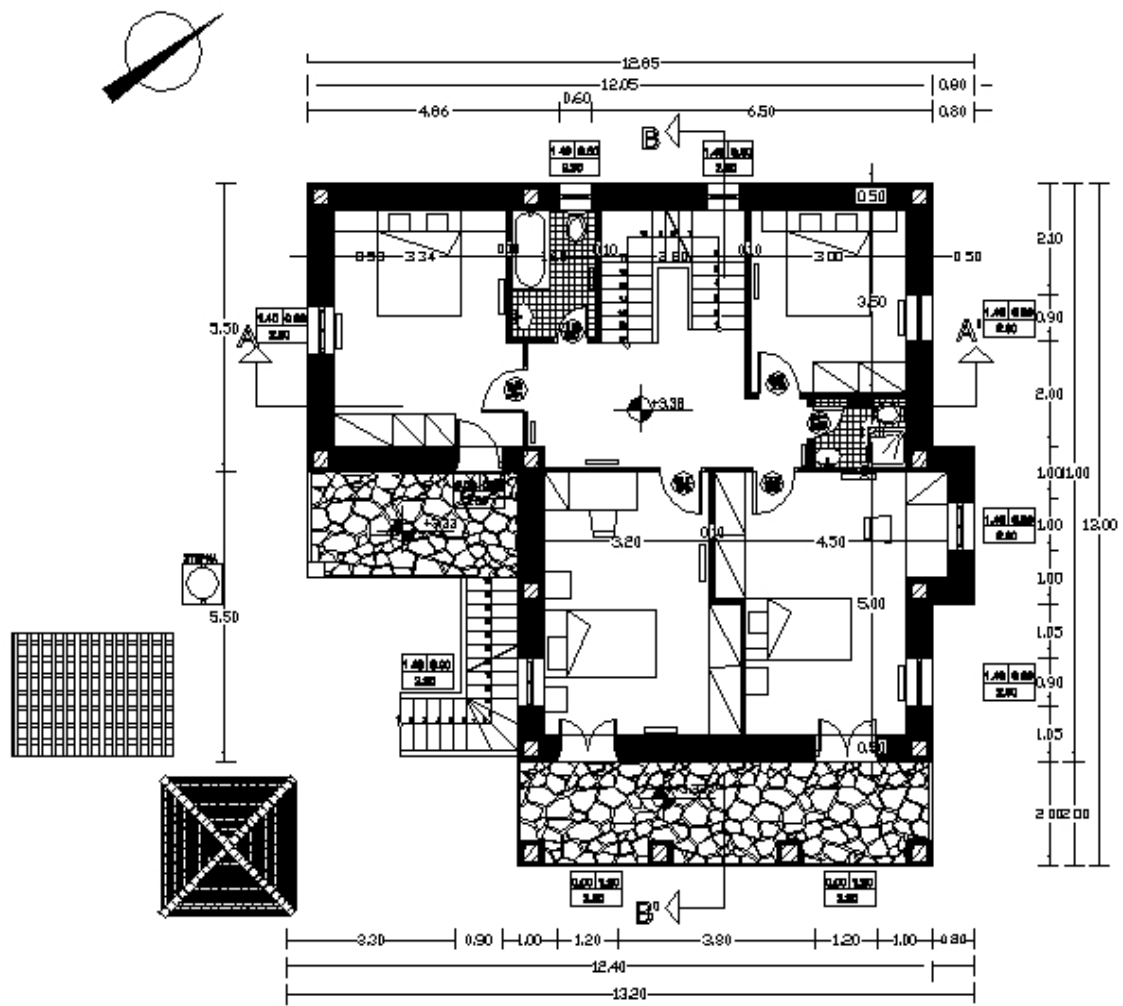
A2) ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

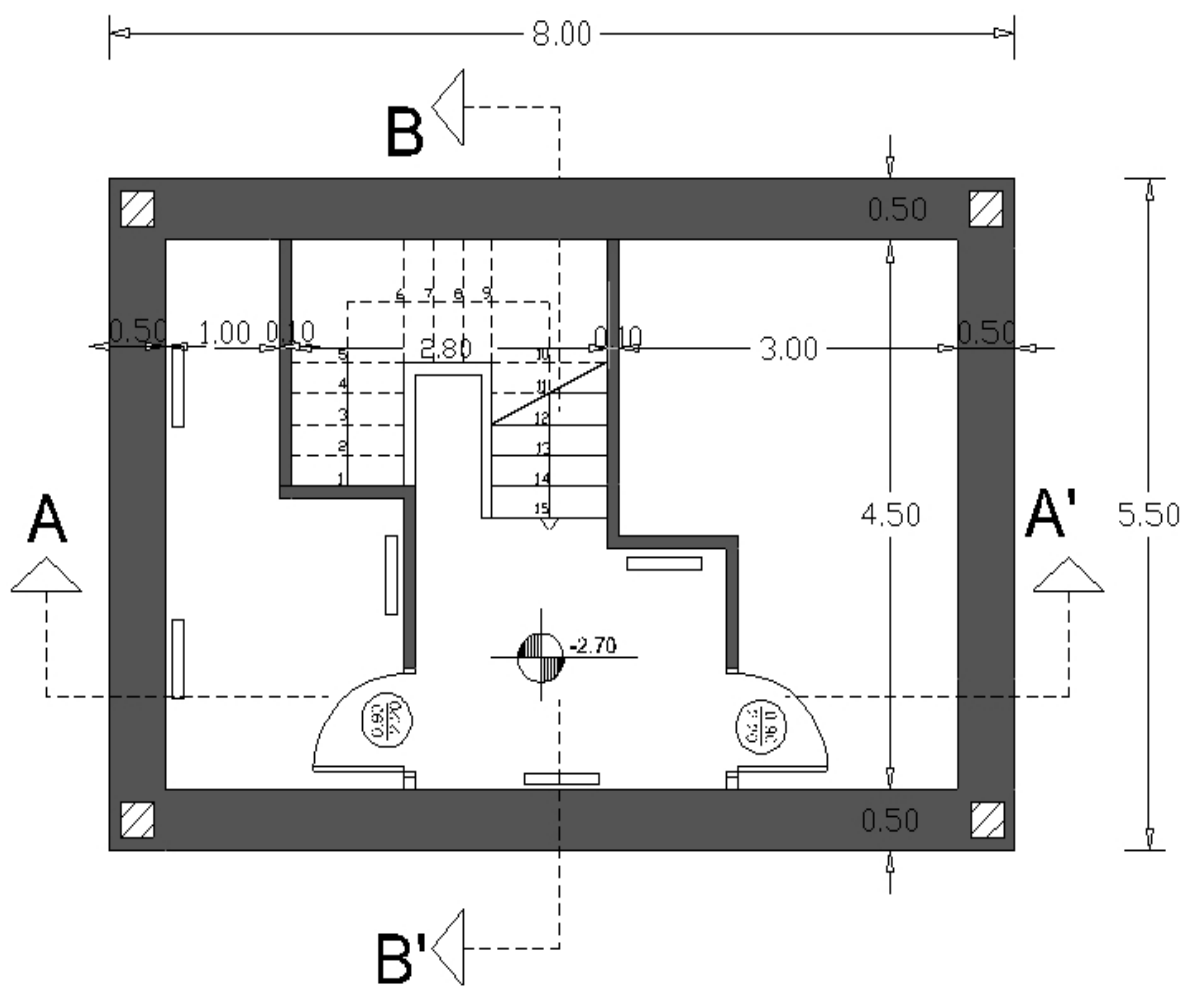
A3) ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

A4) ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ

A5) ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

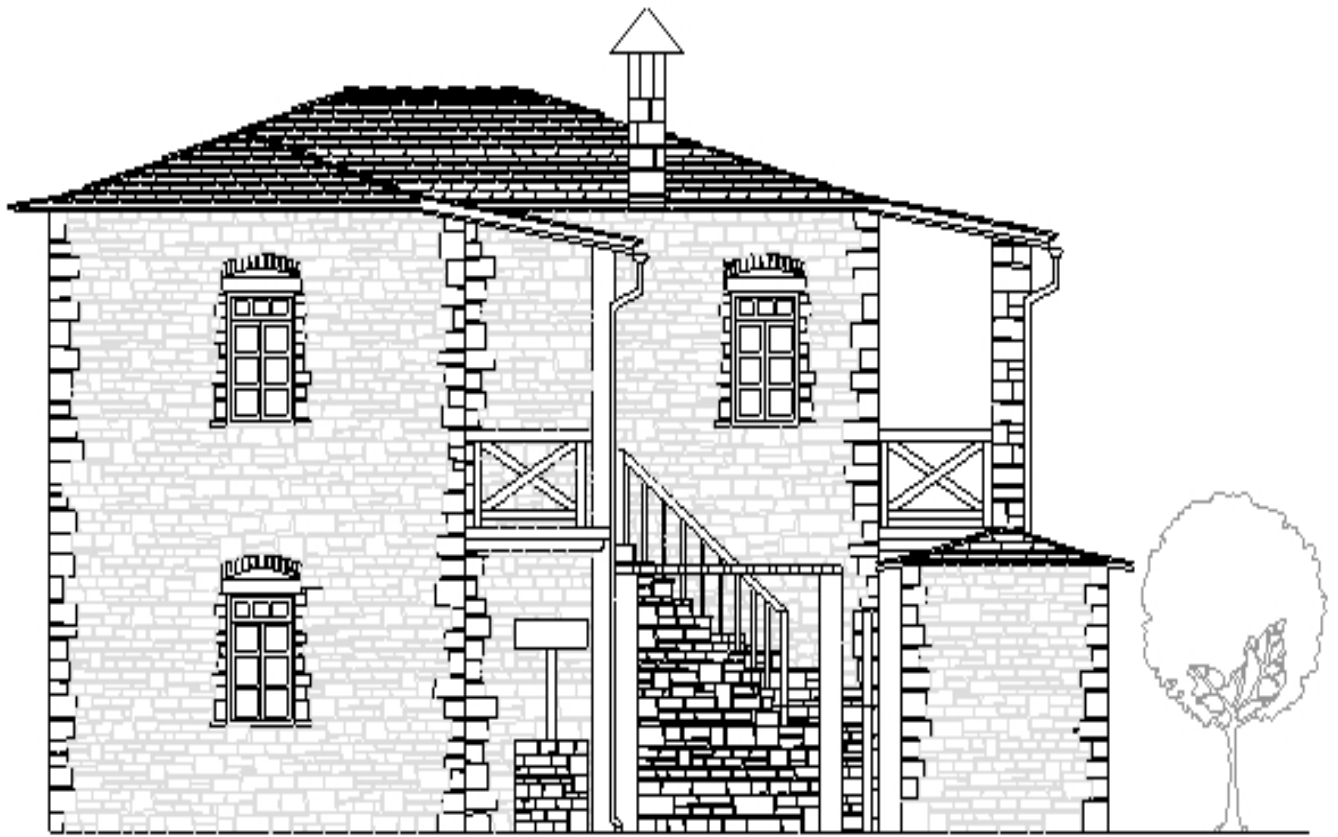
A6) TOMH A-A

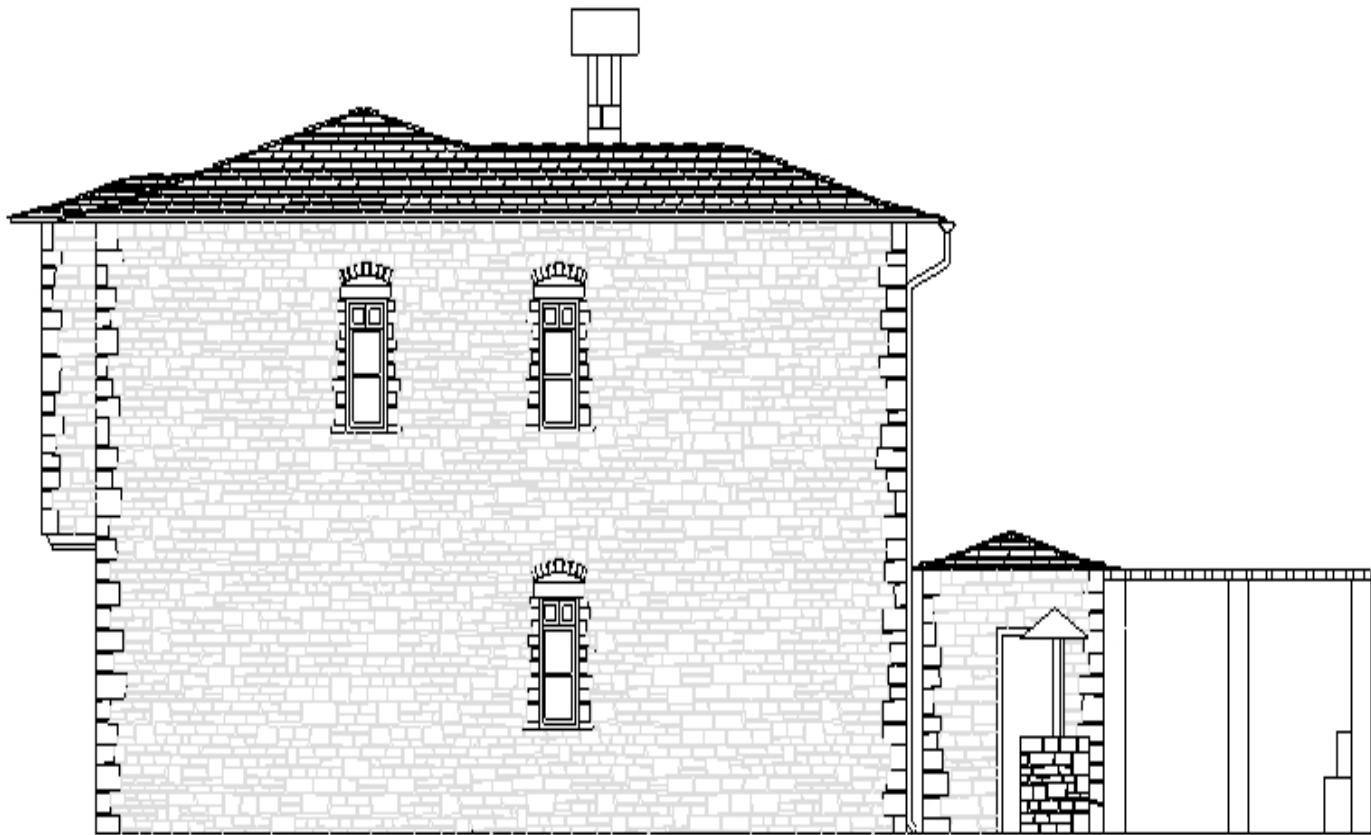
A7) TOMH B-B

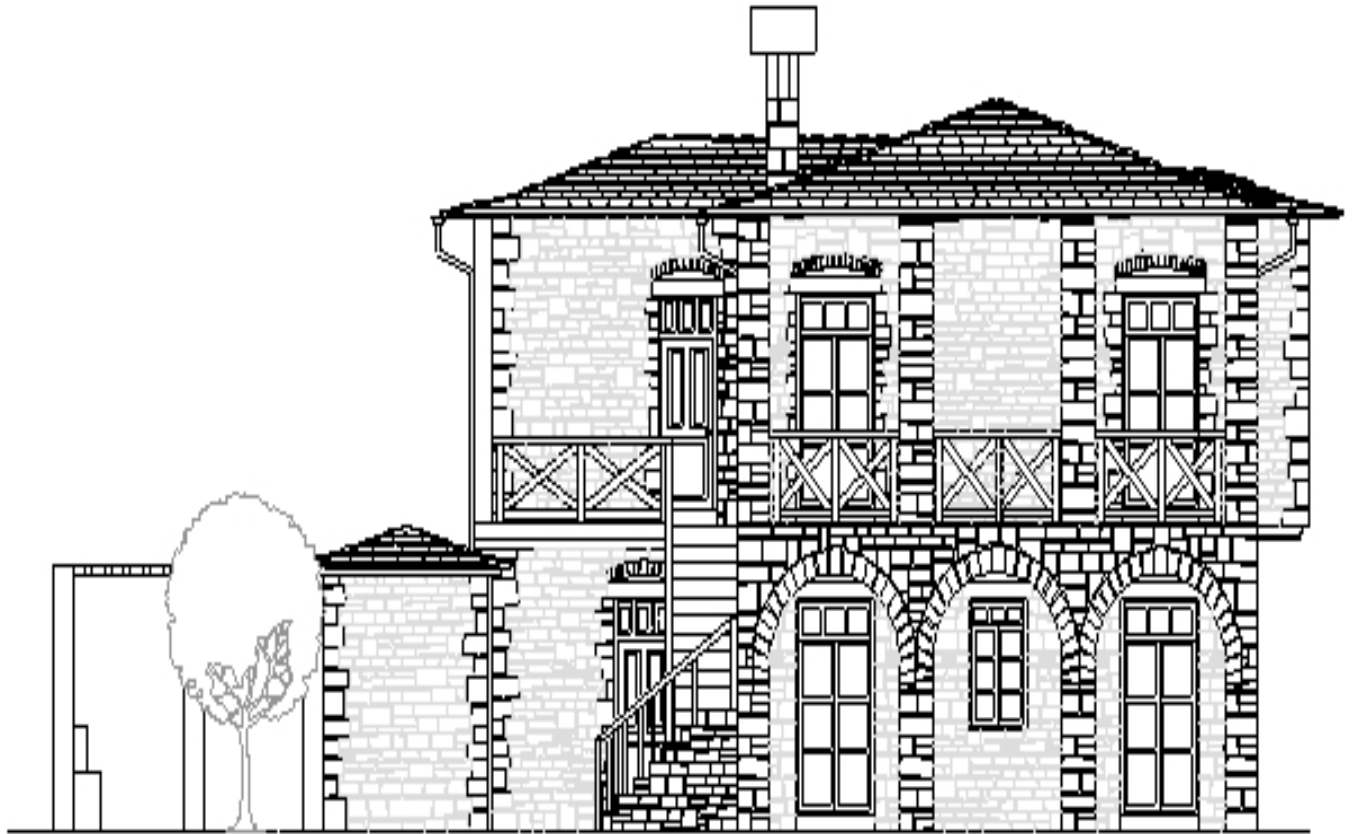
A8) ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

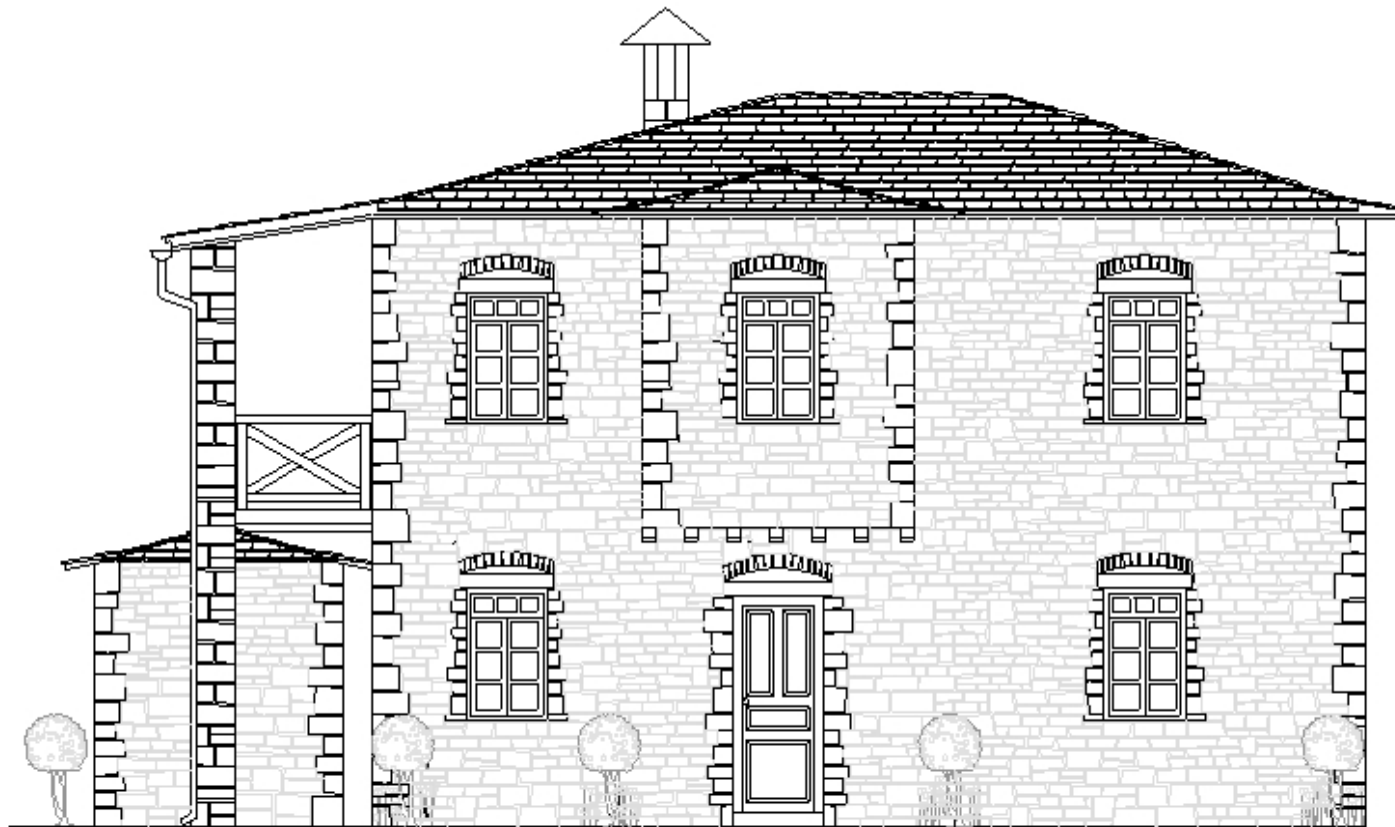
A9) ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

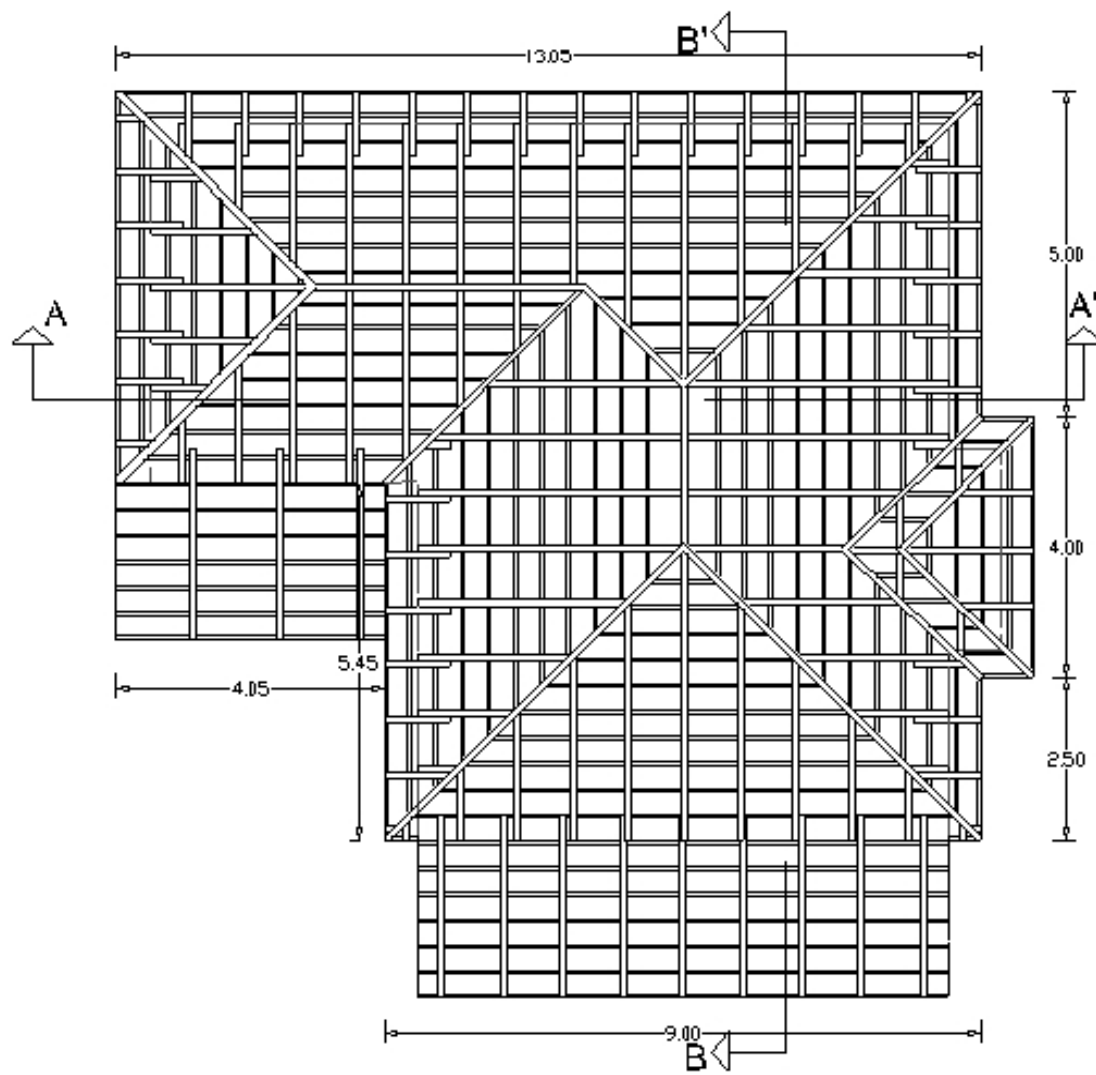
A10) ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

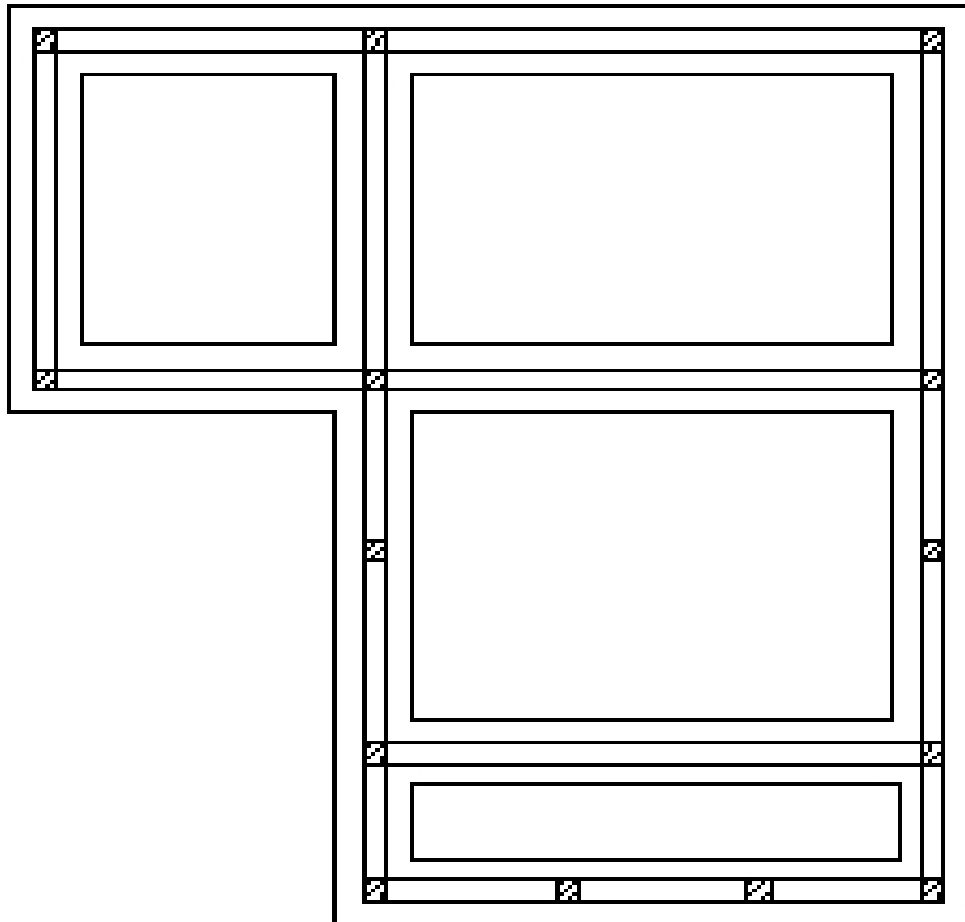
A11) ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

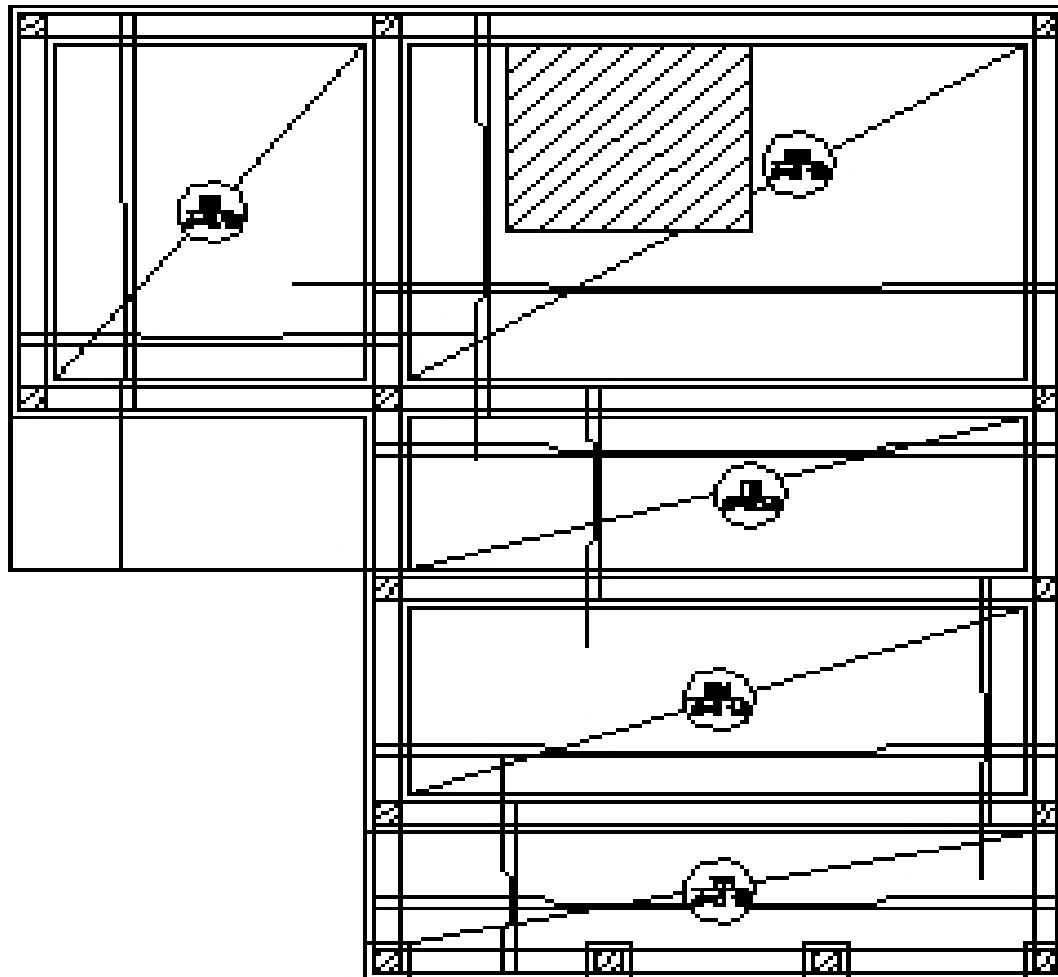
A12) ΞΥΛΟΤΥΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ

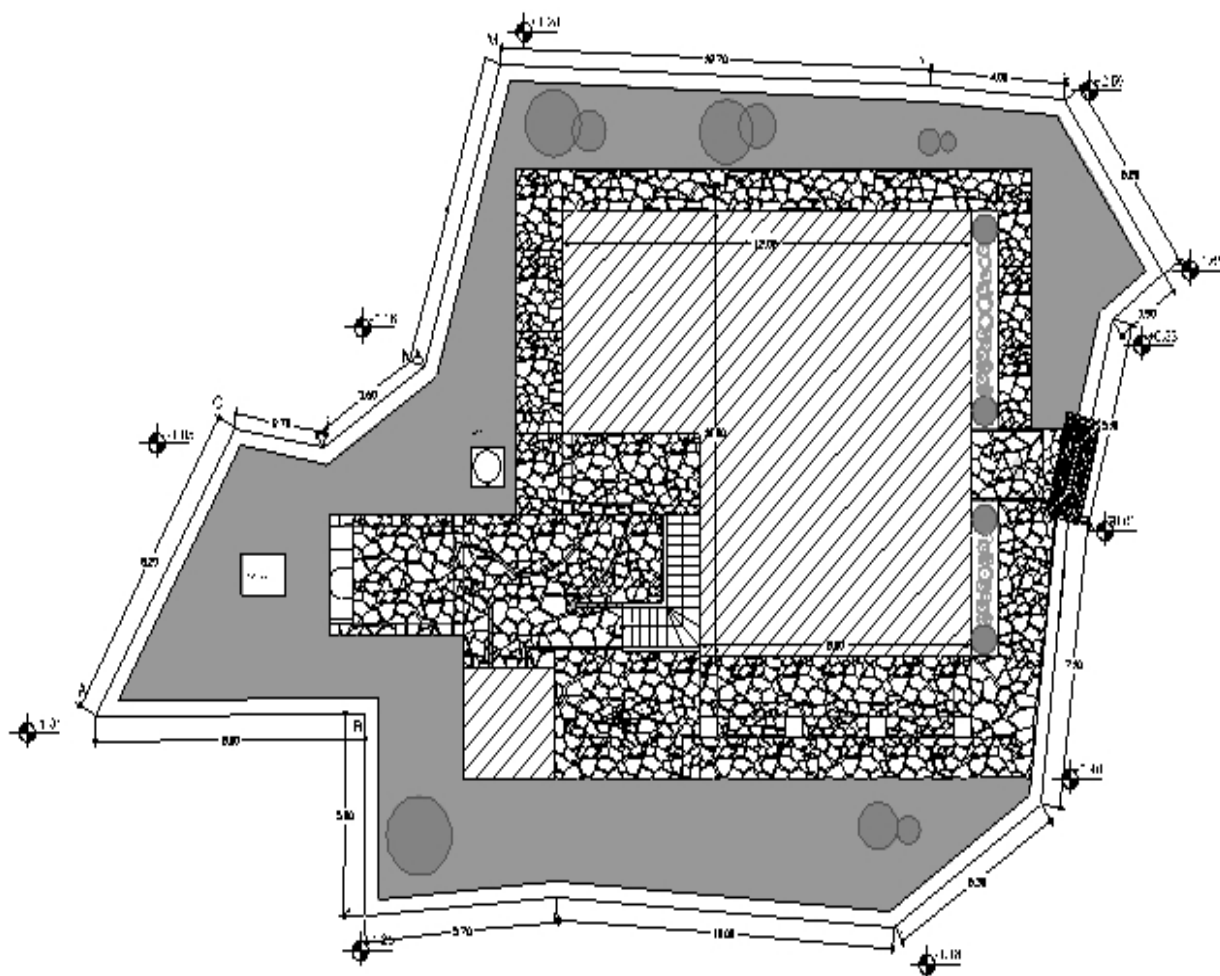
A13) ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

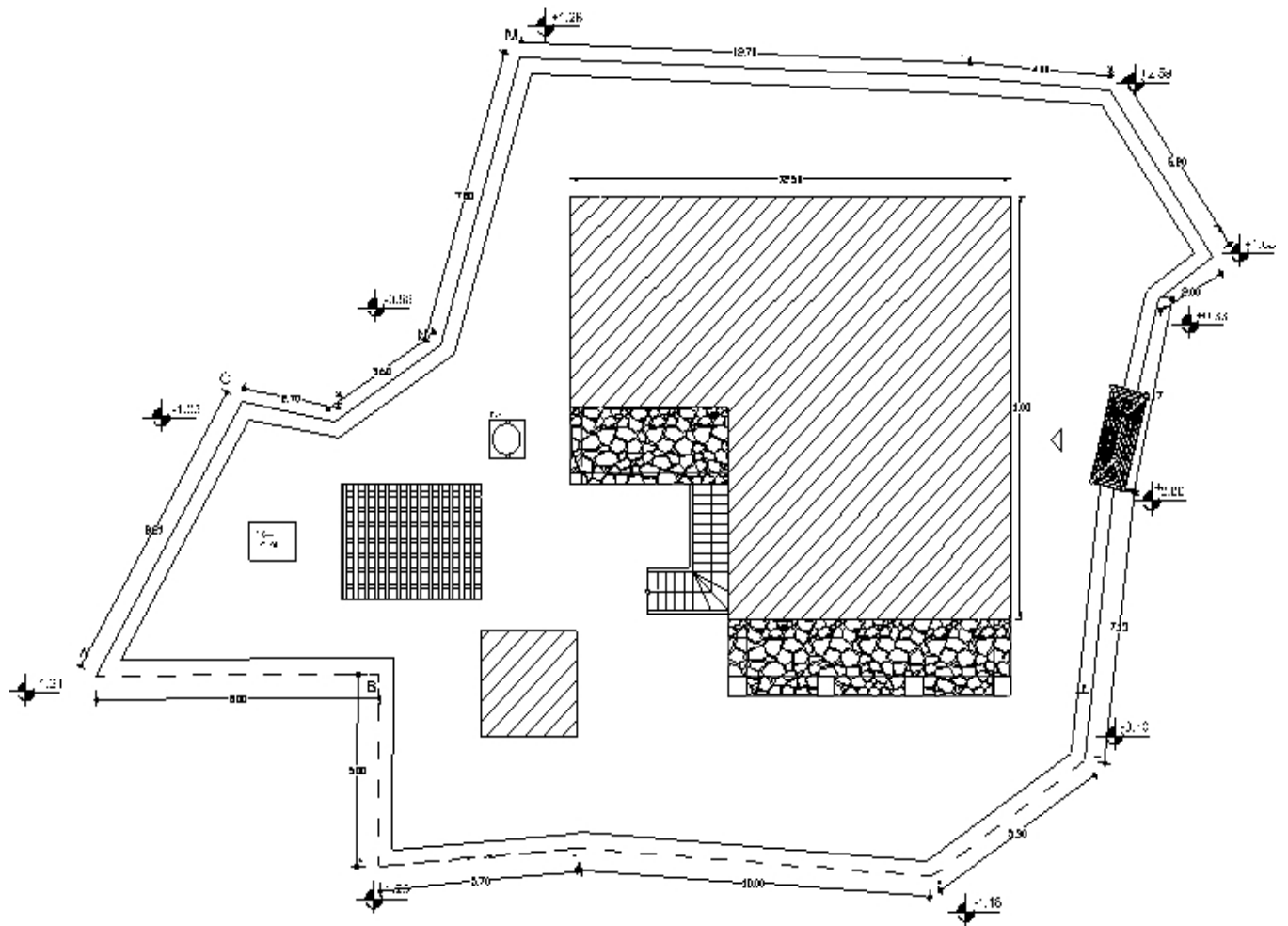
A14) ΞΥΛΟΥΤΥΠΟΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

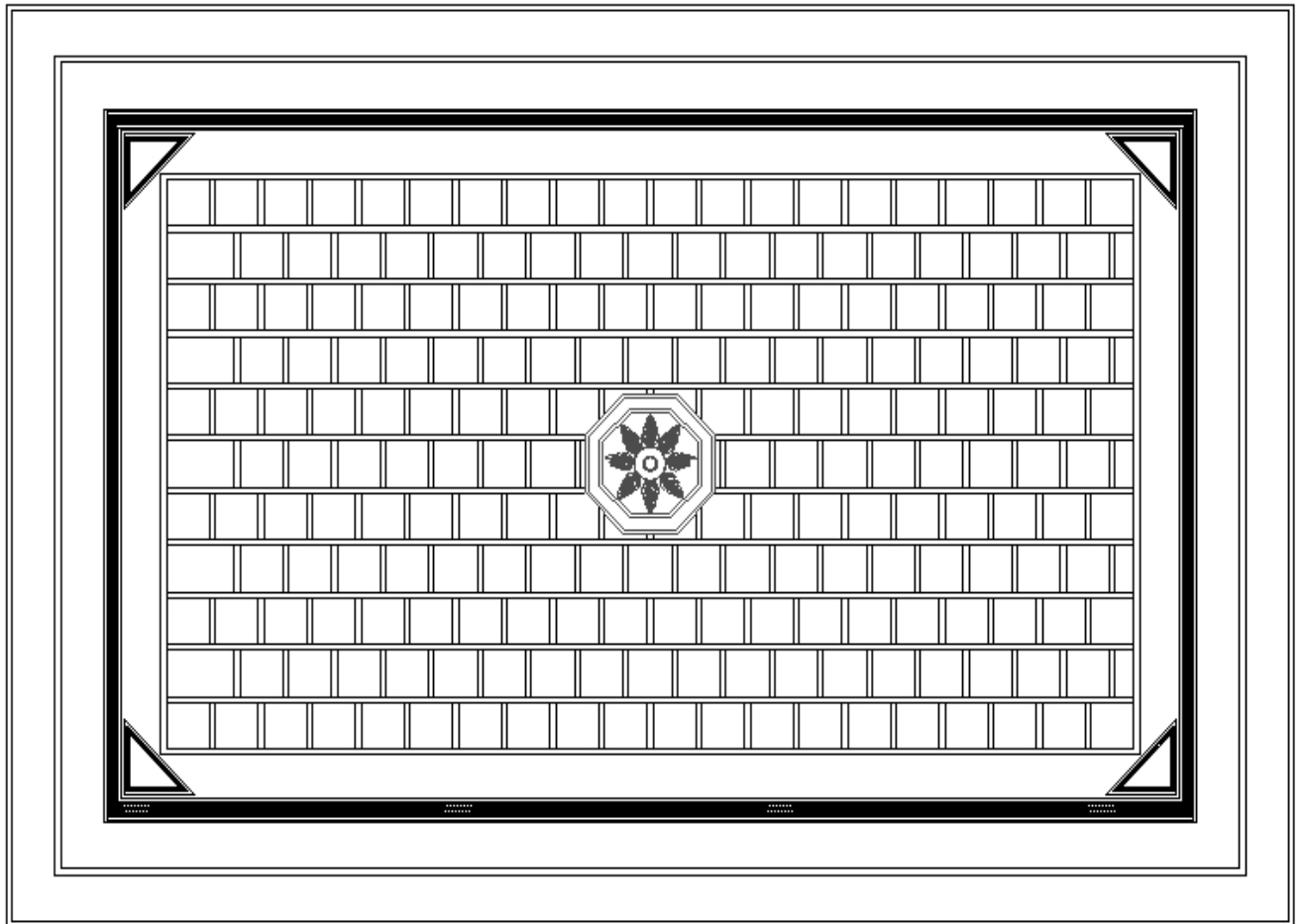
A15) ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΧΩΡΟΥ

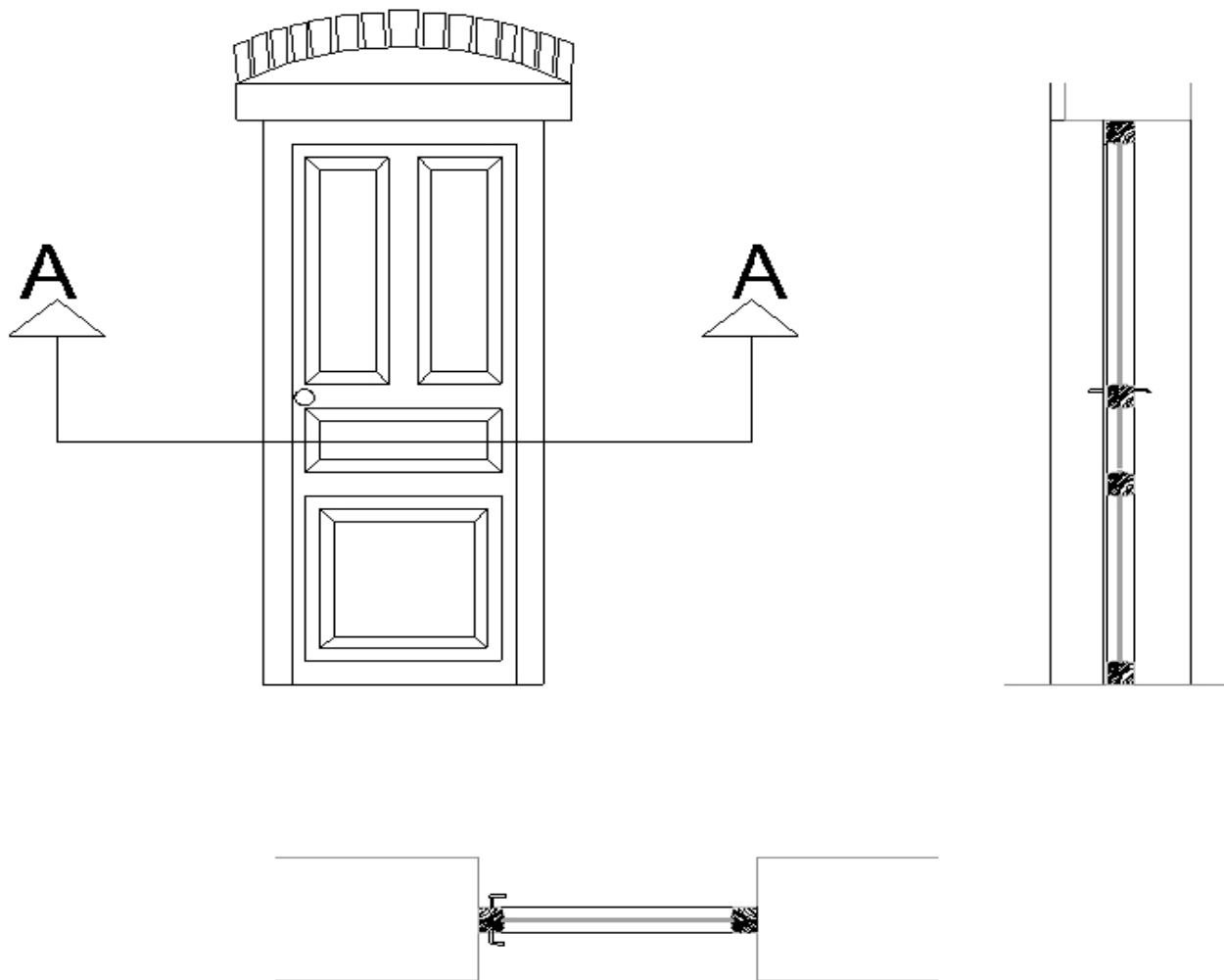
A16) ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΥΨΗΣ

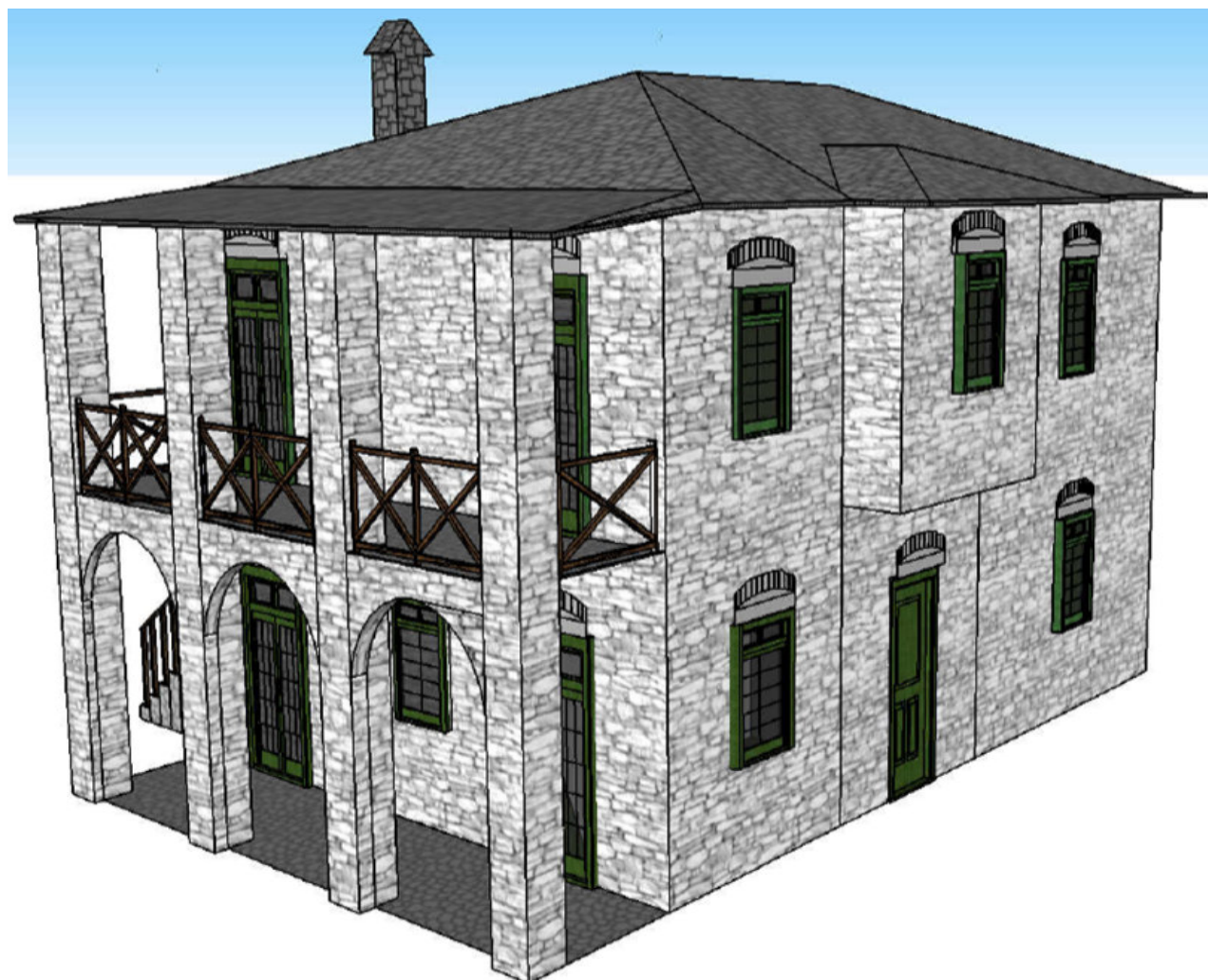
A17) ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 1:ΑΝΟΨΗ ΤΑΒΑΝΙΟΥ ΚΡΕΒΑΤΟΚΑΜΑΡΑΣ

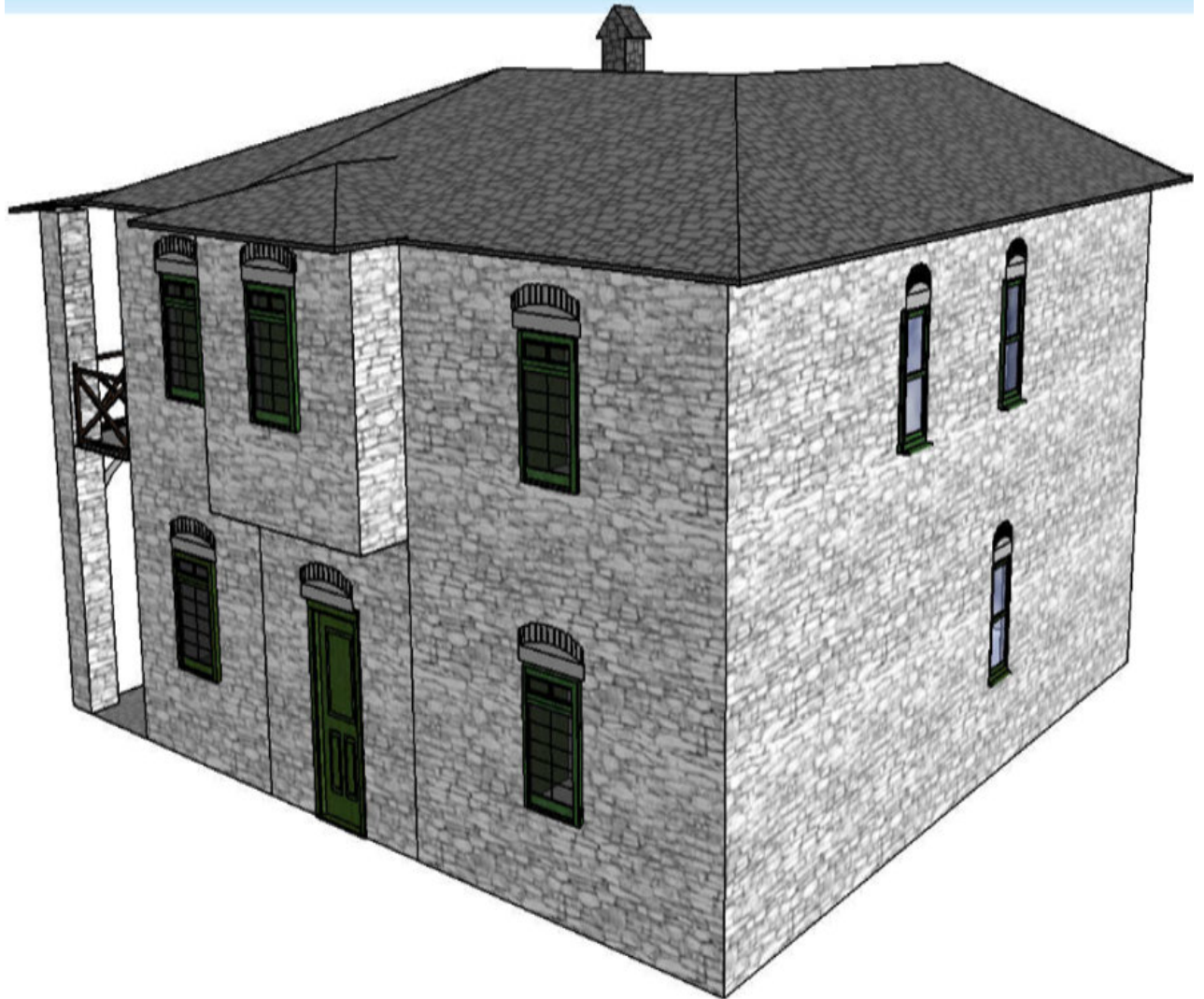
A18) ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 2: ΚΑΤΟΨΗ-ΤΟΜΗ-ΟΨΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΡΤΑΣ

A19) 3D ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ-ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

A20) 3D ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ-ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

A21) 3D ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ-ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

A22) MAKETA-EIKONA 1

A23) MAKETA-EIKONA 2

A24) MAKETA-EIKONA 3

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εκτός από το διαδίκτυο, αντλήθηκαν πληροφορίες και από τις παρακάτω πηγές:

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ
2. Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ, Τόμος Α, Βύρων Χρηστίδης
3. ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, Τόμος Α, Αραβαντινός Πάνος
4. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ, Ηπειρωτική Εστία
5. Η ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ, Φανίτσιος Βασίλης